Cena 15 cent. Rok XV Nr. 56 (5041) „VILNIAUS KURJERIS" Niedziela, 10 marca 1940 r. 6 str.

KURJER WILEŃSKI

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, Biskupa Matulewicza 4
REDAKCJA, tel. 79 przyjmuje od godziny 11 ej do 14-ej
ADMINISTRACJA, tel. 99. czynna od godziny 9-ej do 20-ej bez przerwy.

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogł. tekstowe za 1 mm. 75 cnt., za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt. za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty 1 lt. za wiersz jednoszpaltowy. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5 łam. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

EUROPA w marcu 1940 r.

Mapa. którą reprodukujemy w naszej adoptacji, ukazała się w jednym z ostatnich numerów „Zürcher Illustrierte", który doszedł do Wilna przed tygodniem. Niestety nie mogliśmy zamieścić jej wcześniej.

Mapa plastyczna Europy, którą obok zamieszczamy, jest oparta całkowicie na mapie, która się ukazała w tygodniu szwajcarskim „Zürcher Illustrierte". Daje ona obraz sytuacji w Europie i w Małej Azji po 6 miesiącach wojny.

OBJAŚNIENIA:

1 — Skapa Flow — angielska wojenna baza morska. Miejsce postoju większych jednostek bojowych. Niemieckie bombowce podejmowały próbę nalotu i zrzucania bomb. 14 października 1939 r. został storpedowany krążownik angielski „Royal Oak".

2 — Firth of Forth — angielska baza wojenna. Próby nalotu niemieckich bombowców.

3 — Londyn. — Stolica otoczona „powietrzną linią Maginot'a" w postaci balonów, unoszących stalowe druty.

4 — Holandia przygotowała się do zatopienia znacznych obszarów w razie potrzeby. Przeloty bombowców obu stron wojujących nad jej terytorium.

5 — Helgoland — ufortyfikowana baza floty morskiej Niemiec. Kilkakrotne naloty bombowców angielskich.

6 — Osiedlono 65 tysięcy Niemców bałtyckich z Łotwy i Estonii.

7 — Porty bałtyckie Oesel, Dagö, Windau, Libawa — rosyjskie bazy morskie i powietrzne w państwach bałtyckich.

8 — Brest — Główna baza wojennej floty francuskiej na Atlantyku.

9 — „Ziemia niczyja" między liniami Zygfryda i Maginot'a, na której odbywają się starcia patroli stron wojujących.

10 — Kraków — siedziba „Generalnej gubernii"

11 — 12.000 km² rezerwatu żydowskiego w lubelskim.

12 — Rumuńska linia obrony na granicy besarabsko-rosyjskiej.

13 — Toulon, Bizeria i Ovan — francuskie bazy morskie na Morzu Śródziemnym.

14 — Gibraltar — brytyjska baza i punkt kontroli handlu morskiego.

15 — 285 tysięcy wojsk kolorowych przewieziono w pierwszych tygodniach wojny z francuskich kolonii na front zachodni.

16 — Genua — port, z którego korzysta Szwajcaria dla importu artykułów pierwszej potrzeby i surowców.

17 — Tyrol południowy (t. zw. górna Adyga), z którego mają być przesiedleni Niemcy do 31 grudnia 1942 r.

18 — Spezia, Trypolis, Rodos; Pantellevia; Ancona; Triest — włoskie bazy morskie.

19 — Włoski protektorat Albania.

20 — Dardanele — turecka forteca morska.

21 — Malta, Cypr, Aleksandria; Haifa angielskie bazy morskie na Morzu Śródziemnym.

22 — W Syrii utworzono półmilionową armię Lewantu pod dowództwem gen. Weyganda.

23 — 17 lutego 1940 statki angielskie w fiordzie Jössing zdjęły z niemieckiego statku Altmark 400 jeńców Anglików.

24 — Niemiecki okręt handlowy „Bremen" eskortowany przez samoloty powrócił z Murmańska do Niemiec (9—13 grudnia 1939 r.).

25 — szwedzkie kopalnie żelaza zaopatrujące m. in. niemiecki przemysł wojenny.

26 — Szwedzkie kopalnie miedzi.

27 — Angielski krążownik „Rawalprindi" storpedowany 23 listopada 1939 r.

28 — Pasażerski okręt „Athenia", wiozący m. in. obywateli amerykańskich. storpedowany 3 września 1939 r.

29 — Angielski lotniskowiec „Courageous" storpedowany 17 września 1939 r.

30 — zagłębie naftowe.

31 — Na Kaukazie stoi południowa armia rosyjska.

32 — teren trzęsienia ziemi w Anatolii.

33 — Angielskie pola minowe, zabezpieczające wschodnie wybrzeża W. Brytanii. Samoloty niemieckie zrzucały w kanale La Manche i na morzu Północnym miny magnetyczne.

Marszałek Mannerheim w Sztokholmie?

Finlandia sama zadecyduje o swym losie

Co o tym mówi Tanner?

SZTOKHOLM. (Elta). Pismo „Aftonbladet" ogłasza **rozmowę z ministrem spraw zagranicznych Finlandii Tannerem, który potwierdza, iż przy pośrednictwie trzeciego państwa, nawiązany został kontakt pomiędzy Finlandią a Rosją Sowiecką.**

Pismo „Nya Dagligt Allehanda" ogłasza różne informacje o roli Szwecji w nawiązaniu kontaktu. Donoszą, jakoby **sowiecki komisariat spraw zagranicznych zakomunikował poselstwu szwedzkiemu w Moskwie o warunkach pokojowych, które on prosił za pośrednictwem szwedzkiego ministerstwa spraw zagranicznych przekazać poselstwu fińskiemu w Sztokholmie.** Po rozwiązaniu pierwszego kontaktu, dalsze porozumienie pomiędzy obu państwami nie jest zbyt skomplikowane.

Alianci nie wywierają żadnych presyj

PARYŻ. (Elta). Reuter ogłasza z Paryża wiadomość nast. treści: **„Finlandia znajduje się w tej chwili na rozdrożu i sama ma decydować o swym losie. Jak wskazują w dobrze poinformowanych kołach, W. Brytania i Francja nie chcą wywierać na nią żadnej presji. Jeżeli Finlandia życzyłaby, aby sprzymierzeńcy udzielili jej swej pomocy, powinna ona jedynie zwrócić się do nich. Jeżeli ona nie obierze tej drogi, może rozpocząć rokowania, które proponuje jej właśnie Szwecja"**

Może być mowa tylko o honorowym pokoju

LONDYN. (Elta). Minister Finlandii w Londynie Gripenberg oświadczył przedstawicielowi Reutera, iż Finlandia zawsze była przygotowana do zawarcia pokoju z Rosją Sowiecką, jednak nie może ona zawrzeć pokoju na nieodpowiednich warunkach. Niepodległość Finlandii powinna być utrzymana. Gripenberg oświadczył, iż jeżeli doniesienia prasowe o nowych warunkach sowieckich odpowiadają prawdzie, oznaczałoby to, iż Zw. Sowiecki żąda obecnie jeszcze więcej, a zwłaszcza w okręgach przesmyku Karelskiego i północnej części jeziora Ładogi. Minister dodał jeszcze, iż w dniu 7 marca rozmawiał z lordem Halifaxem, nie może jednak udzielić żadnych informacyj o treści tej rozmowy.

*

KOPENHAGA. (Elta) Reuter donosi, iż według otrzymanych z Kopenhagi wiadomości, przybył samolotem do Sztokholmu marszałek Mannerheim.

Kto reprezentuje Finlandię?

HELSINKI. (Elta). Havas donosi, iż w okresie 5 dni, kiedy się rozpoczęły w Sztokholmie rokowania pokojowe pomiędzy Rosją Sowiecką a Finlandią, marszałek Mannerheim przez cały czas nie opuszczał Finlandii. W skład delegacji fińskiej, która przed 48 godzinami udała się do Sztokholmu, wchodzą m. in. **Juho Paasikivi i Vainu Voionma.**

*

PARYŻ. (Elta). Pismo „Intransigeant" pisze, iż **w Sztokholmie Paasikivi odbędzie narady z ministrem spraw zagranicznych Szwecji, posłem Niemiec w Szwecji i szefem biura prasowego niemieckiego ministrem spraw zagranicznych dr Dietrichem. Według pisma wraz z Paasikivim przybył do Sztokholmu także generał Rosenbroyer, który reprezentuje chorego marszałka Mannerheima.**

W półoficjalnych kołach wskazują na nazwisko przemysłowca szwedzkiego Wenne Grena, który ma pośredniczyć w konflikcie sowiecko-fińskim. Ten przemysłowiec szwedzki inwestował wiele swego kapitału w Finlandii. Przerwał on

(*Dokończenie na str. 2*)

„Federacja nowej Europy"

według planu Otto von Habsburga

NOWY YORK. (Elta). Według wiadomości DNB, były następca tronu w Austrii Otto von Habsburg doręczył wielu odpowiedzialnym osobistościom Ameryki przygotowany prawdopodobnie za wiedzą Chamberlaina i Daladier plan organizacji Europy środkowej po zwycięstwie sprzymierzeńców. Plan ten jakoby przewiduje całkowity podział Niemiec, zniesienie suwerenności Jugosławii, oraz oddanie części obecnego terytorium Italii monarchii Dunajskiej i Turcji. Według tego planu do Monarchii Dunajskiej wchodziłyby: Baden, Wuerttemberg, Bawaria, Jugosławia i Węgry oraz Trijest. Plan ten przewiduje odbudowę Czechosłowacji wraz z krajem Sudeckim i południową częścią Saksonii. Odbudowana Polska otrzymałaby Górny Śląsk i Prusy Wschodnie. Dania otrzymałaby Schleswig-Holsztein. Lewy brzeg Renu należałby do Francji. Poza tym utworzona byłaby z północnych Niemiec respublika. Wszystkie te nowe państwa miałyby być połączone w „Federację nowej Europy". Anglia i Francja wprowadziłyby w Prusach i Monarchii Dunajskiej 50 letnią kontrolę wojskową. Poza tym w tych państwach zaciągnięta byłaby przymusowa pożyczka na wyrównanie strat wojennych. Odbudowana byłaby niepodległa Albania. Wszystkie wyspy na Morzu Śródziemnym oprócz Cypru i Malty byłyby oddane ich pierwszym właścicielom. W ten sposób wyspy Dokadenezu oddane byłyby Turcji. Utratę przez Italię Tryjestu, Albanii i Rhodosu wyrównanoby oddaniem Italii pustyń znajdujących się pomiędzy Abisynią i Libią. Poza tym, utworzone zostałoby ścisłe porozumienie państw bałkańskich pod kierownictwem Turcji i Rumunii.

Otto von Habsburg na przyjęciu u Roosevelta

WASZYNGTON. (Elta). W dniu 8 marca prezydent Roosevelt wraz z małżonką, urządził herbatkę na cześć Otto von Habsburga i jego brata Feliksa. Dyplomatyczne koła waszyngtońskie przyjęciu temu nie nadają żadnego politycznego znaczenia.

Finlandia sama zadecyduje o swym losie

(*Dokończenie ze str. 1*)

swą podróż do wysp Bahamas i powrócił do Europy tym samym statkiem, na którym także znajdował się Sumner Welles. Wenner Gren powrócił szybko z Paryża, gdzie zatrzymał się krótki czas.

Czego żądają Sowiety?

„Liet. Žinios" donoszą: Nieoficjalne sfery zagraniczne mówią, że ZSSR żąda obecnie całego obszaru Karelii wraz z miastem Viipuri, północnego brzegu jeziora Ładoga z miastem Sortavala, całego półwyspu Hange i obszaru Petsam. Wszystkie te miejscowości ZSSR chce objąć do własnej dyspozycji. Rząd Kusinena nie będzie wtedy przez Sowiety popierany.

Pierwsze rozmowy stron przy pośrednictwie Szwecji

OSLO, (Elta). „Tidens Tegn" donosi, iż we czwartek odbyły się bezpośrednie rozmowy przedstawicieli Finlandii i Rosji Sowieckiej w sprawie możliwości pokoju. Spotkanie przedstawicieli obu państw odbyło się przy pośrednictwie rządu Szwecji. To samo pismo donosi, iż Szwecja, jako ostatnią próbę uniknięcia interwencji państw zachodnich w konflikcie fińskim zaproponowała wstrzymać działania wojenne. Finlandia, wskazując na możliwość interwencji państw sprzymierzonych i za poradą Anglii odmówiła przyjęcia tego planu. Pismo to również donosi, iż państwa zachodnie rozważyły możliwość dokonania kroków w Szwecji i Norwegii, aby przepuściły wojska sprzymierzonych.

Rola b. prezydenta Finlandii Svinhufvuda

KOPENHAGA (Elta). Według DNB, **były** prezydent Finlandii Svinhufvud w dniu 8 marca udał się samolotem do Berlina. Stąd Svinhufvud uda się w podróż **wypoczynkową do Włoch.**

Poco Ribbentrop pojechał do Włoch?

BERLIN (Elta). W dniu 9 marca przed południem niemiecki minister spraw zagranicznych Ribbentrop udał się na krótki pobyt do Rzymu.

*

RZYM (Elta). Prasa włoska popiera wysiłki pośrednictwa w konflikcie sowiecko-fińskim.

*

„XX Amžius" pisze: W sobotę przed południem min. spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentrop wyjeżdża specjalnym pociągiem do Rzymu w towarzystwie swych najbliższych współpracowników. **W niedzielę Ribbentrop spotka się z Mussolinim i hr. Ciano.** Pismo „Essener Nationalzeitung" zaznacza, **że Ribbentrop jedzie do Rzymu akurat w czasie gdy wyłoniły się przeciwieństwa angielsko-włoskie i gdy w Europie bawi w celach informacyjnych amerykański wiceminister spraw zagranicznych.** Według pisma właśnie obecnie wypada podkreślić wspólnotę interesów włosko-niemieckich. Według organów marsz. Goeringa: „ani Niemcy ani Włochy nie dopuszczą, by reakcyjne państwa zachodnie ze swymi przestarzałymi sposobami sojuszów utrudniały wprowadzenie nowego porządku w Europie i zabijały ideę młodych państw narodowych".

Dalsze ewentualne rokowania w Tallinie lub Rydze

KOPENHAGA (Elta). Według przez Reutera otrzymanych wiadomości, narady pokojowe sowiecko-fińskie będą się odbywały w Tallinie lub Rydze. Dotychczas nie zostały rozpoczęte istotnie rokowania pokojowe, a jedynie zostały omówione i są jeszcze omawiane różne możliwości zakończenia wojny. Przypuszczają, iż żywotną kwestię Finów stanowi sprawa Hangoe.

Zainteresowanie USA

MOSKWA (Elta). W dniu 8 marca ambasador St. Zjednoczonych w Moskwie przybył do komisariatu spraw zagranicznych i odbył 2-godzinną rozmowę z Mołotowem. Po rozmowie odmówił on udzielenia wszelkich informacyj prasie.

Moskwa milczy...

MOSKWA. (Elta). Reuter donosi, iż w oficjalnych kołach Moskwy nie udzielają żadnych wiadomości o szeroko omawianych zamiarach pośredniczenia pomiędzy Zw. Sowieckim a Finlandią. Jedynie Kuusinen w dniu 8 marca ogłosił artykuł w piśmie „Komsomolskaja Prawda", w którym pisze: „Przyszedł czas zdecydować się Finom, czy opłaca się przelewać krew za utrzymanie Mannerheima".

Sztokholm izolowany

Szwecja przerwała łączność telefoniczną ze światem

OSLO (Elta). Prasa norweska donosi, iż rząd szwedzki wstrzymał wczoraj połączenie z zagranicą. W związku z tym, prasa norweska nie mogła otrzymać wiadomości od swych korespondentów ze Sztokholmu.

*

KOPENHAGA (Elta). Jedynym tematem rozmów w Sztokholmie we czwartek po południu była sprawa rokowań pomiędzy Finlandą a Rosją Sowiecką. Urzędy szwedzkie uznały za potrzebne przerwać telefoniczne połączenie z zagranicą.

Po godzinie 16 we czwartek z Kopenhagi nie można było uzyskać połączenia telefonicznego ze Sztokholmem. Jak donoszą, w Sztokholmie istnieje wielka różnica zdań. Według DNB, wiadomości o akcji pośrednictwa w konflikcie fińsko-sowieckim, otrzymane ze źródeł francuskich i angielskich, całkowicie przeczą wiadomościom o rzekomej decyzji sprzymierzeńców wzięcia udziału w tym konflikcie. Prasa duńska donosi, iż wiadomość o możliwej interwencji sprzymierzonych wywołała pewne zaniepokojenie. Szwedzkie koła oficjalne uprzedzają, iż nie należy wierzyć pogłoskom nadchodzącym z Paryża i Londynu, że Rosja Sowiecka wręczyła swoje propozycje i określiła warunki, na jakich zgodziłaby się wstrzymać działania wojenne.

Welles rozmawiał z Hitlerem

W Nr. 52 „Izwiestii" z dnia 4-go marca zamieszczona została następująca depesza T[illegible] N. Jorku.

[illegible] berliński korespondent [illegible] Presse, Welles rozmawiał z H[illegible] w przeciągu półtorej godziny. Podczas rozmowy byli obecni: attache U.S.A. Carque, min. Ribbentrop, szef kancelarii Hitlera Meissner i tłumacz Szmidt.

Jak opowiadają, donosi korespondent, kanclerz miał zakomunikować Wellesowi, że niemiecko-sowieckie porozumienie uczyniło Rzeszę niezwyciężoną ekonomicznie w wojnie z Francją i Anglią. Hitler oświadczył, że Niemcy przyjęły na siebie w Europie Centralnej takie same zobowiązania, jak U.S.A. w stosunku do wszystkich krajów amerykańskich. Niemcy pragną zwrotu jej kolonij. Mówiąc o rozbrojeniu, Hitler zażądał rozbrojenia takich twierdz angielskich, jak Gibraltar, Malta, Singapore, ażeby usunąć kontrolę angielską nad morskimi szlakami.

Kanclerz miał zapytać Wellesa, jaka byłaby pozycja U.S.A. Gdyby jakieś państwo nie amerykańskie kontrolowało kanał Panamski? Kanclerz zażądał także stałej hegemonii Niemiec nad Czechami, Morawią, Słowacją, Polską i Węgrami a także gwarancyi, że Anglja i Francja nie popchną („nie tołknu") przeciwko Rzeszy krajów Bałtyckich i Skandynawskich. Przytem Kanclerz zapytał Wellesa, jaka była by pozycja U.S.A. jeżeli by jakieś państwo azjatyckie, albo europejskie, próbowało skierować przeciwko nim Meksyk?

Dalsze rozmowy Wellesa w Paryżu

PARYŻ (Elta). Sumner Welles w towarzystwie charge d'affaires St. Zjednoczonych Murphy w piątek przed południem złożył wizyty przewodniczącym senatu i Izby Poselskiej Francji Jeanneney i Herriotowi.

Lody jezior fińskich — terenem

nienotowanych dotąd w historii wojen zaciętych walk

HELSINKI (Elta). W dniu 8 marca naczelne dowództwo fińskie ogłosiło następujący komunikat: „W przesmyku Karelskim nieprzyjaciel dalej nacierał w północno-zachodniej części zatoki Viipuri. Podczas zakończonych we czwartek wieczorem walk na półwyspach zatoki nie udało się nieprzyjacielowi posunąć się naprzód. Zostały odparte ataki skierowane przeciwko pozycjom fińskim na wyspach. Artyleria fińska zniszczyła wiele czołgów i 8 dział posuwających się naprzód lodem. Zostały odparte ataki nieprzyjaciela o charakterze lokalnym pomiędzy zatoką Viipuri i Vuoksi. Tu zostało zniszczonych 7 czołgów i 2 samochody pancerne. Podczas ostatnich ataków przeciwko pozycjom fińskim w kierunku Paakola nieprzyjaciel utracił ponad 400 żołnierzy.

Na południe od Vuosalmi nieprzyjaciel dokonał próby przejścia przez lód jeziora Vuoksi, został jednak odparty. Nie udała się także próba zaatakowania Taipale. Na północny-wschód od jeziora Ładogi został odparty atak nieprzyjaciela skierowany przeciwko Kollanjoki. Tutaj nieprzyjaciel na polu walki pozostawił około 2 000 zabitych żołnierzy. Na innych odcinkach frontu lądowego była czynna artyleria. Zostały odparte wszystkie ataki nieprzyjaciela o charakterze lokalnym. W dniu 7 marca dwa oddziały nieprzyjaciela próbowały posuwać się naprzód na lodzie zatoki Fińskiej w kierunku Haapasaari i Virolahti, zostały jednak odparte.

Lotnictwo fińskie w dniu 7 marca dokonało lotów wywiadowczych, obrzucając bombami i ostrzeliwując z karabinów maszynowych skoncentrowane wojska nieprzyjaciela na lodzie zatoki Viipuri, a także tabory, czołgi i wozy. Lotnictwo Zw. Sowieckiego było najbardziej czynne w okręgach Kotki, Sakkinari i zatoki Viipuri. W innych częściach kraju ukazały się jedynie samoloty wywiadowcze. Według stwierdzonych wiadomości, zostało strąconych 6 samolotów nieprzyjaciela. Los dwóch samolotów nie jest dotychczas znany.

Ważne narady w Ankarze

brytyjskich, francuskich i tureckich dowódców

ANKARA, (Elta). Dowódca brytyjskich sił lotniczych na bliskim wschodzie generał Mitchel i dowódca francuskich sił lotniczych we wschodniej części Morza Śródziemnego generał Jauneaud w dniu 9 marca przybyli do Ankary, gdzie przeprowadzą rozmowy z tureckim sztabem generalnym. Obaj generałowie przyjęci będą przez ministrów spraw zagranicznych i wojny Turcji. Podkreślają, iż na ostatnim posiedzeniu najwyższej rady wojennej w Turcji przewodniczył prezydent republiki.

Związek francusko-angielski

zaczątkiem konfederacji narodów europejskich

LONDYN. (Elta.) Przemawiając w wyższej szkole nauk ekonomicznych w Londynie, Lord Cecil powiedział, iż związek francusko angielski po wojnie stanie się zaczątkiem konfederacji narodów europejskich. Zasadniczym celem konfederacji ma być utrzymanie pokoju w Europie. Konferencja będzie dostępna każdemu państwu europejskiemu, które uzna zasadę, iż agresja jest zbrodnią międzynarodową. Lord Cecil dodał, iż kompetencja Ligi Narodów z pewnych względów miałaby być rozszerzona.

Rząd włoski w sytuacji od siebie niezależnej

RZYM (Elta). W piśmie przeznaczonym dla służby dyplomatycznej Italii „Informazione de Giorno" ogłoszony został artykuł, który przedstawia stanowisko rządu Italii w sprawie decyzji W. Brytanii wstrzymania do Italii importu węgla niemieckiego. Według tego artykułu oficjalne koła włoskie odmawiają wszelkich zerschich, w tej sprawie komentarzy. Tłumaczy się to tym, iż Italia znajduje się obecnie w sytuacji de jure i de facto. **W sytuacji de jure Italia znajduje się dlatego, ponieważ rząd oczekuje odpowiedzi na notę z dnia 3 marca, a de facto—ponieważ oczekuje się decyzji Anglii w sprawie statków włoskich, znajdujących się w porcie kontrolnym Downs.**

Francja definitywnie przerywa

wszelkie stosunki handlowe z Sowietami

PARYŻ (Elta). We francuskim dzienniku urzędowym, w piątek ogłoszone zostało importerom francuskim, sprowadzającym towary sowieckiego pochodzenia, uprzedzenie, iż z dniem 15 marca przestaną obowiązywać sowiecko-francuskie umowy handlowe.

Mołotow bohaterem dnia ZSSR

MOSKWA. (Elta.) Przewodniczący rady komisarzy ludowych i spraw zagranicznych Mołotow w dniu 9 marca obchodzi 50-letnią rocznicę urodzin. Z okazji tej w całym Związku Sowieckim odbędą się zebrania i manifestacje.

Rumunia skonfiskowała

polski materiał wojenny

(r) „Dziennik Urzędowy" rumuński opublikował zarządzenie, na mocy którego wszystek polski materiał wojenny, internowany w Rumunii, został skonfiskowany na rzecz rumuńskiej obrony narodowej.

Ożywia się nieco na Zachodzie

Gen. Brauchitsch na froncie

Wzmożona działalność lotnictwa

KOBLENZ. (Elta). DNB donosi, iż wódz naczelny armii niemieckiej generał Brauchitsch ponownie zwiedził front zachodni. Wysłuchał on sprawozdań, wyższych dowódców armii i lotnictwa.

*

BERLIN. (Elta). Kanclerz Hitler z dniem 1 marca mianował naczelnika komunikacji motorowej w planie 4-letnim płk. sztabu generalnego Adolfa von Schell generałem, przyznając mu jednocześnie tytuł wiceministra komunikacji Rzeszy. Podkreślają w związku z tym, iż coraz bardziej koncentrowana jest komunikacja motorowa.

LONDYN. (Elta). Reuter komunikuje iż samoloty brytyjskie w dniu 7-go marca wieczorem bombardowały patrolowe statki niemieckie przy Borkum. Pozatym przy Sylt został obrzucony bombami pomocniczy statek floty wojennej.

LONDYN. (Elta). Ministerstwo lotnictwa donosi: „W dniu 8 marca samolot brytyjski u północnego wybrzeża Szkocji zauważył samolot niemiecki i strącił go do morza. Jest to 45-ty samolot niemiecki, który został strącony od początku wojny nad W. Brytanią, czy u jej brzegów. Jeszcze 9 samolotów zostało tak silnie uszkodzonych, iż wątpliwe czy mogły one dotrzeć do swych baz.

LONDYN. (Elta). Jeden okręt brytyjski w pobliżu brzegów Szkocji uratował we czwartek jednego członka załogi, strąconego samolotu niemieckiego. Lotnik niemiecki znajdował się w łódce kauczukowej. Inni dwaj członkowie załogi tego samolotu niemieckiego trzymali się kurczowo tej łódki, jednak nim statek angielski dopłynął, zatonęli.

Oficjalne potwierdzenie wiadomości

o rajdzie samolotów brytyjskich nad zachodnią Polską

LONDYN. (Elta). Oficjalny komunikat donosi, iż brytyjskie samoloty wojenne, w czasie lotów nad Niemcami przeleciały nad zachodnią częścią Polski i nad Poznaniem.

Prasa litewska, w tym wychodzące w języku polskim „Nowe Słowo" podało: Z Rygi donoszą, iż onegdaj w nocy samoloty angielskie przeleciały nietylko nad Poznaniem, ale i nad Warszawą, Łodzią, Kaliszem, Krakowem, Częstochową i Katowicami, rozrzucając dziesiątki tysięcy ulotek w języku polskim.

Krwawe zaburzenia w Tel Awiwie

„Völkischer Beobachter" donosi, iż wczoraj w Tel Awiwie grupy rewizjonistów, niezadowolona z ostatniego zarządzenia rządu angielskiego, ograniczającego możliwości zakupn przez Żydów nowych gruntów w Palestynie, zwołała wiec który przybrał charakter wystąpienia antybrytyjskiego.

W mieście doszło do burzliwych starć między demonstrującymi i policją. 6 osób zostało zabitych, 60 rannych, w tym wielu policjantów. 250 uczestników demonstracyi aresztowano.

Wojsko obsadziło jakoby całe miasto.

Uchodźcy mile widziani... na Sant-Domingo

Parlament rupubliki St. Domingo przyjął jednogłośnie wniosek w sprawie udzielenia natychmiastowego zezwolenia na wjazd 500 rodzin żydowskich, będącego pierwszym krokiem do osiedlenia 10.000 uchodźców żydowskich na terenie republiki.

Uchodźcy, zarówno żydowscy, jak nie żydowscy, będą zwalniani od podatku imigracyjnego oraz od cła na wwożone meble, naczynia i narzędzia. Poradto ustawa przewiduje zwolnienie ich od podatku gruntowego. Wreszcie będą oni mogli uzyskać obywatelstwo dominikańskie i pełne równouprawnienie. (jr)

SZPILKI

Między dwoma kupcami doszło do zatargu na tle honorowym. Sekundanci [illegible] doprowadzić do pojedynku na rewolwery. Kroki odmierzone. Nagle jeden z przeciwników nie wytrzymuje nerwów i mdleje. Wzywają lekarza. Przywracają go do przytomności. Jeden z sekundantów dodaje otuchy:

— Odwagi, odwagi, panie Salomonie!

— Łatwo się mówi, ale jestem przecie włosek od śmierci!

— Pański przeciwnik na pewno spudłuje!

To wiadomo. A huk to nie?

* * *

Szef propagandy Słowacji Mach został zaproszony do Berlina. W związku z tym przypominają, że kiedy Hacha w Pradze interesował się tymi sprawami — to razem z Machem robili propagandowy hacher-macher...

* *

W związku z przyjazdem Ordonówny do Wilna—mówią, że założy ona własny teatr pod nazwą:

Reduta Ordonki!..

MĘKI PANSKIEJ NIEDZIELA

Jan. VIII, 46-59.

Na widowni ewangelicznej często występują Faryzeusze i Sadduceusze. Nazwy pochodzą z języka hebrajskiego: pierwsza od wyrazu „peruszim", co znaczy odłączony, druga od słowa: „Tsoddukim" — sprawiedliwy.

W II i I wieku przed Chrystusem istniały w Palestynie wśród Żydów dwie religijne sekty: Faryzeusze i Sadduceusze, które często między sobą prowadziły spory. Główną różnicą pomiędzy obydwiema sektami było, że Faryzeusze trzymali się ściśle podań i starych zwyczajów, Sadduceusze zaś odrzucali tradycje. Te podania u Faryzeuszów stopniowo narastały i utworzyły w końcu, obok zakonu mojżeszowego, tłumaczenia tego zakonu i to bardzo drobiazgowe, które później przechowały się w księgach Miszny i Talmudu. Obok tradycyj Faryzeusze posiadały jeszcze własne dogmaty o zmartwychwstaniu i sądzie ostatecznym, a także własne wyobrażenia o aniołach, diabłach i t. p. Sadduceusze trzymali się natomiast ściśle Pisma (Biblia) — Faryzeusze znaleźli między ludem szacunek i wpływ, Sadduceusze zaś byli odłamem zachowawczo-arystokratycznym. Za czasów Machabeuszów i Heroda Faryzeusze już mieli wielkie znaczenie, najwyższa rada—Sanchedryn była w ich ręku. Po zburzeniu Jerozolimy w r. 70 po Chrystusie zapanowali całkowicie nad duszami żydowskimi. Rzymian nienawidzieli i Herod prześladował ich za intrygi polityczne. Zakon Mojżesza stał się igraszką drobiazgów, oczyszczeń długich modłów, postów omywań i przesądów. Farazeusze unikali obcowania z tymi, którzy do ich sekty nie należą i dlatego nazywali ich odłączonymi, chociaż sami byli pełni chciwości, obłudy i zawziętości. W przeciwieństwie do Sadduceuszów wierzyli w nieśmiertelność duszy i nagrodę lub karę po śmierci. Ku Chrystusowi powzięli najzaciętszą nienawiść za nowatorstwo w Jego nauczaniu, za słowo prawdy i surowego upomnienia. I Jan nazywał ich „rodzajem jaszczurczym" Chrystus upominał: „Biada wam doktorowie i faryzeuszowie obłudnicy, iż jesteście podobni grobom pobielonym, które zewnątrz zdają się piękne a wewnątrz pełne kości zmarłych i wszelkiego plugastwa". (Mat. XXIII, 27)

Dodać należy, że między Faryzeuszami byli ludzie pobożni i prawi.

Ks. Michał Rutkowski

Idea krajowa Ludwika Abramowicza

Ludwik Abramowicz zakończył życie w dn. 9 marca 1939 r., w przededniu wypadków, które stały się właściwym początkiem drugiej wojny światowej. Czy jej zakończenie zbliży rzeczywistość, w której żyjemy, do podstawowych założeń jego światopoglądu, do jego koncepcji życia zbiorowego — nie wiemy. Świat tzw. cywilizacji zachodniej stoi przed śmiertelnym niebezpieczeństwem. Od tego czy znajdzie w sobie dosyć sił, aby przezwyciężyć nieuniknione następstwa wojny, aby opanować totalny kryzys ideowy, moralny, gospodarczy, który się zwali na ludzkość w kręgu tej cywilizacji żyjącą — zależą dalsze losy narodów europejskich. Czy zatryumfuje bezosobowa, miażdżąca, niwelująca przemoc zmechanizowanej „zgleichszaltowanej" zbiorowości, czy też odrodzi się chrześcijański prymat Człowieka, jako autonomicznej osobowości duchowej, społecznej i gospodarczej, jako ośrodka twórczej dyspozycji — oto kapitalny problem powojennego jutra.

W sferze tego ogólnego problemu mieści się też rozwiązanie wielu szczegółowych zagadnień, które zajmowały i trapiły umysł zmarłego pisarza wileńskiego.

Krajowość Ludwika Abramowicza była koncepcją opartą na głębokich historiozoficznych i etycznych przesłankach. W jego przekonaniu terytorium byłego W. Księstwa Litewskiego w wyniku długiego procesu dziejowego, oraz dzięki specyficznym cechom swego ówczesnego ustroju, swej obyczajowości, warunkom gospodarczym i metodom współżycia zamieszkujących je grup narodowych przekształciło się w pewną odrębną osobowość geopolityczno-gospodarczą. Znamiona jej nie przestały istnieć do dzisiaj, pomimo rozbiorów, panowania rosyjskiego, oraz ponownego rozpadnięcia się na części po pierwszej wojnie światowej. Wyrosły one w tak naturalny sposób z podłoża miejscowego, czerpiąc z niego wszystko, co było tam prawdziwą wartością, że mogą i powinny być przykładem idealnych form współżycia każdego społeczeństwa etnicznie różnego, lecz w procesie dziejowym zrośniętego wspólnymi przeżyciami i dążeniami.

L. Abramowicz marzył o restytucji zmodernizowanych form tego współżycia, które poczytywał za najlepsze rozwiązanie politycznej i gospodarczej przyszłości tego kraju. Widział w nich zapewnienie pełnego swobodnego rozwoju jego bogatych właściwości, oraz kuźnię politycznego solidaryzmu różnych grup narodowych na płaszczyźnie jednej historyczno-terytorialnej idei państwowej.

Jedną z najistotniejszych, nieodzownych przesłanek tej koncepcji jest zasada wyłączenia wszelkiej supremacji narodowej, jako pewnego przymusu, narzucanego zgóry przez władzę publiczną. L. Abramowicz nietylko dopuszczał, ale uważał za naturalną i pożyteczną swobodną emulację i rywalizację różnych krajowych kultur. W tym szlachetnym współzawodnictwie mogła ta lub inna zdobywać pierwsze miejsce w poszczególnym wyścigu. Ale żadnej nie wolno-zdaniem L. Abramowicza — czynić z tego zwycięstwa punktu wyjścia do tworzenia systemu własnej publicznej hegemonii.

W odniesieniu do ziem b. W. X. Litewskiego L. Abramowicz odrzucał współczesne mu kryterium jednolitości języka i kultury, jako najważniejszego konstruktywnego elementu państwa. Symbioza kilku całkowicie wolnych w swoim rozwoju kultur miejscowych w ramach jednej idei państwowej była główną wyróżniającą cechą jego koncepcji prawno-politycznej.

Przez długi szereg lat wykładał L. Abramowicz swoje poglądy w „Przeglądzie Wileńskim". Klimat epoki nabrzmiewania nacjonalizmów nie sprzyjał posiewowi tych idei. Okres „międzywojnia" stał pod innym znakiem. Czystość idei krajowej tego pisarza doznawała czasami odchyleń pod wpływem ostrej emocjonalnej reakcji jego wrażliwej natury na bieżące wypadki i stosunki, wśród których żył i pracował. Ale w swej ideowej postawie pozostał twardy i nieugięty. Mocno przywiązany do wspólnej z dawną Rzecząpospolitą przeszłości historycznej kraju do głęboko w nim tkwiących bogatych zasobów polskiej kultury, interesował się jednocześnie każdym krokiem naprzód, każdą nową zdobyczą innych kultur miejscowych. Nie uważał bynajmniej, że zdobycze jednej z nich mogą być osiągnięte tylko kosztem innych.

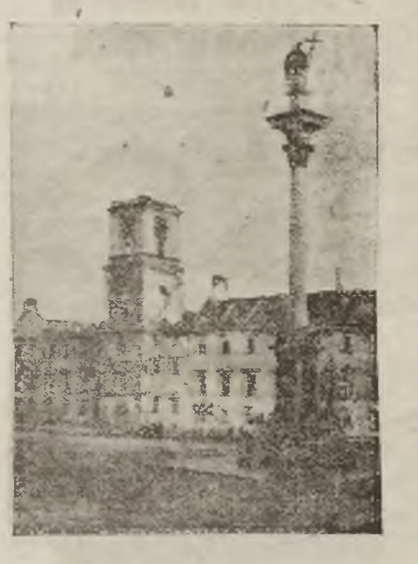
L. Abramowicz mieszkał w państwie polskim w Wilnie. Pomimo trudności i przeszkód miał jednak tę możność przemawiania z łam swego tygodnika, wypowiadania poglądów z punktu widzenia biurokratycznej doktryny często horendalnych. W ostatnich latach, w okresie wielkiego upadku poziomu miejscowej władzy administracyjnej, usiłowała ona nałożyć tłumik na jego pióro. Pisarz nie kapitulował, szedł do sądu ze skargą i tam przeważnie wygrywał. Dopiero choroba wytrąciła mu ostatecznie utalentowane pióro z ręki. Redaktor „Przeglądu Wileńskiego" zawiesił swój organ nakrótko przed zgonem.

*

W pierwszą rocznicę godzi się przypomnieć ideową sylwetkę zmarłego pisarza wileńskiego. Nie był to człowiek popularny, a jego ideje w epoce nasyconej najbardziej mu zawsze obcym nacjonalizmem, nie mogły zapuścić korzeni w glebę społeczną. W okresie, w którym żył, mógł być tylko szlachetnym marzycielem, teoretykiem politycznym. Lecz któż dziś poważy się twierdzić, że po nieobliczalnych przeobrażeniach, które wojna obecna ze sobą niesie, tlejąca w popiołach iskra nie zapłonie świeżym blaskiem! Niestety, poważny kapitał myśli L. Abramowicza gotowi są niektórzy jego „adoratarzy" rozmienić na drobną monetę. Termin „krajowość" bywa nie tylko rozmaicie interpretowany, ale wręcz nadużywany dla oznaczenia bardzo wąskich, partykularnych tendencyj. Przyswajają go sobie — co dziwniejsza — również ludzie z istotną treścią tego pojęcia, tak jak je rozumiał L. Abramowicz, nie mający w swej codziennej praktyce nic wspólnego.

Współwyznawców swoich idei L. Abramowicz miał niewielu. Ale szanowano go ogólnie, a niejedna z jego zasadniczych myśli znajdowała silny oddźwięk nie tylko w Wilnie. Niechże wszyscy szanują pamięć i czystość ideową zmarłego pisarza, dbając o to, aby przy tlejącej iskrze jego myśli nie próbowano upiec ochłapów własnej pieczeni, jak to czynią niektórzy neokrajowcy w prasie wil. **Est.**

Dzisiejsza Warszawa

Zamek królewski

Krakowskie Przedmieście

Nowy Świat, róg Pierackiego

Z ostatniej chwili

Pośrednictwo Szwecji inicjował rząd ZSSR

SZTOKHOLM. (Elta). W dniu 8 marca rozpowszechniły się pogłoski, iż rząd Szwecji dokonał nacisku na rząd Finlandii, aby przyjął warunki postawione przez Związek Sowiecki. W nocy na 9 marca oficjalne koła szwedzkie zaprzeczyły tym pogłoskom, nazywając je bezpodstawnymi wymysłami. Następnie wspomniane koła dodały, iż Szwecja w żadnym wypadku nie jest pośrednikiem w sprawie pokoju. Za pośrednictwem Szwecji przekazane jedynie zostały rządowi Finlandii propozycje Związku Sowieckiego. Szwecja jest tylko formalną pośredniczką pomiędzy obu rządami. Wspomniane koła podkreśliły, iż inicjatywa obecnych rokowań nie wyszła od rządu Szwecji. Inicjatorem był jedynie rząd Związku Sowieckiego, który prosił rząd szwedzki o powiadomienie Finlandii, na jakich warunkach Rosja Sowiecka mogłaby zawrzeć porozumienie. Wszystkie wiadomości ogłoszone o reści propozycji Związku Sowieckiego są zupełnie fałszywe.

Oficjalny komunikat będzie ogłoszony w Helsinkach w poniedziałek

HELSINKI. (Elta). Jak korespondent Havasa donosi wczoraj wieczorem oczekiwano w Helsinkach, iż przed północą ogłoszony zostanie komunikat o rokowaniach fińsko-sowieckich. Jednak żadnego komunikatu nie ogłoszono. Polityczne koła przedstawicielowi Havasa oświadczyły, iż komunikat w tej sprawie może być ogłoszony dopiero w poniedziałek.

Rola Svinhufvud może być spóźniona

PARYŻ. (Elta). Niektóre dzienniki paryskie dziś rano podały, jako wiadomość stwierdzoną, iż były prezydent Finlandii Svinhufvud udał się w specjalnej misji do Rzymu i Berlina, gdzie będzie jakoby prosił rządy Italii i Niemiec o pośrednictwo pomiędzy Rosją a Finlandią. Niektóre dzienniki paryskie podkreślają, iż misja Svinhufvuda może być spóźniona.

Ribbentrop u Ojca Świętego

RZYM. (Elta). Agencja Stefani donosi, iż Papież Pius XII w poniedziałek o godz. 9 rano przyjmie na prywatnej audiencji niemieckiego ministra spraw zagranicznych Ribbentropa.

Posiedzenie rady min. we Francji

PARYŻ. (Elta). W sobotę odbyło się posiedzenie francuskiej rady ministrów, na którym premier Daladier zreferował obecną sytuację wojenną i polityczną, poświęcając największą uwagę wydarzeniom w Finlandii.

LONDYN. (Elta). Ambasador Stanów Zjednoczonych w Wielkiej Brytanii Kennedy, który powracając do Stanów Zjednoczonych spotkał się w Paryżu z Wellesem, w dniu 8 marca wieczorem spotkał się z premierem Chamberlainem i Halifaxem.

Specjalny wysłannik Włoch w Madrycie

MADRYT. (Elta). Dyplomata włoski książę Pignatelli w dniu 6 marca przybył samolotem z Rzymu do Barcelony. W nocy na sobotę oczekiwany był on w Madrycie.

Anglicy uratowali 29 marynarzy włoskich
z zatopionego przez samolot niemiecki statku

LONDYN. (Elta). Pewien angielski statek ratowniczy, w nocy na piątek uratował 29 marynarzy, w tym trzech rannych. Uratowani stanowili załogę jednego statku włoskiego, który we czwartek wieczorem w odległości kilku mil od brzegów angielskich został zaatakowany i podpalony przez samolot niemiecki.

(Telefonem z Kowna)

Rząd węgierski odwołał posła z Rygi

Poseł węgierski dla państw bałtyckich i Finlandii minister Vilanu został odwołany i po złożeniu wizyt pożegnalnych w 4 stolicach wyjedzie z Rygi, gdzie stale zamieszkiwał, do Budapesztu. W najbliższym czasie oczekiwany jest przyjazd jego następcy.

Kary za nielegalne przekroczenie granicy

Wobec częstych wypadków nielegalnego przedostawania się przez granicę do Litwy w kołach rządowych powstał projekt zaostrzenia kar za przekroczenie granicy bez zezwoleń. Obok stosowanej dotąd kary grzywny winni będą skazywani również na więzienie.

Jedna ze spraw objętych rokowaniami litewsko-niemieckimi

Władze litewskie rozpoczęły zabiegi, aby posiadacze ziemscy na Wileńszczyźnie, których majętność była zastawiona w b. bankach polskich nie posiadających oddziałów w Wilnie, mogli uzyskać dokumenta potrzebne im przy sprzedaży ziemi. Sprawa ta została wciągnięta do programu niemiecko-litewskich rokowań gospodarczych, toczących się obecnie w Berlinie.

Balbo w Trypolisie

KAIR. (Elta). Przybył w dniu 8 marca do Kairu marszałek włoski Balbo, który w dniu 9 b. m. udał się do Trypolisu.

Nowy nieśmiertelny Akademii francuskiej Jérôme Tharaud

Odbyło się pierwsze od wybuchu wojny posiedzenie Akademii Francuskiej. Uroczystość przyjęcia do grona „nieśmiertelnych" nowego „nieśmiertelnego" *Jérôme'a Tharaud* odbyła się z pełnym ceremoniałem, przy rzęsistych światłach, zielonych frakach i wartach honorowych.

Przewodniczył *Georges Duhamel*, a nowego akademika wprowadzali *Henry Bordeaux* i *Louis Gillet*.

Muszę być powściągliwym tymbardziej, że my obaj — mój brat i ja — we dwóch tworzymy dopiero jedną skromną osobę, a przecie ja stanowię tylko tej osoby połowę".

Następnie Jérôme Tharaud poświęcił kilka słów pamięci Charles'a Pegny, poczym, zgodnie z tradycją, wygłosił dłuższe wspomnienie poświęcone życiu i twórczości swego poprzednika w Akademii, *Józefa Bédier*.

*

Na zakończenie kilka słów o braciach Janie i Jérômie Tharaud. Właściwe ich imiona brzmią: Ernest i Karol. Pseudonimy imienne przybrali wydając pierwszą swoją wspólną książkę „*Le soliteur débile*". Bracia pracowali zawsze razem pisząc szereg fascynujących reportaży z podróży po różnych krajach. Niekiedy jechał tylko jeden z nich — pisali jednak razem jak np. „*Bitwa w Skutari*".

Jean Tharaud tak objaśnia technikę pisarską tej braterskiej spółki:

„Pracą naszą jest pogawędka. Ciągła rozmowa. W naszym dziele absolutnie nie można rozdzielić, która kropka czy przecinek należy do jednego, a która do drugiego. Wszystko jest wynikiem wspólnego wysiłku, wspólnej rozmowy, podczas której każdy z nas rzuca myśli powstające mu w głowie".

Książki braci Tharaud zyskały sobie wielką i zasłużoną sławę. Ze wspólnych wspomnień i wymiany zdań, powstają dzieła żywe i wzruszające. *ami.*

Ci, o których obecnie się mówi...

Karol Gustaw Mannerheim

SZTOKHOLM (Elta) Marszałek Mannerheim, który ostatnio kilka dni chorował wyzdrowiał i znowu objął dowództwo armią.

(r.) Ktoś powiedział, że obecna wojna, to wojna starców z młodymi. W istocie — po stronie aliantów dużo jest starców, wypływają codzień coraz starsi ludzie: po Halifaxie i Churchillu ujrzeliśmy znowu Lloyd-George'a: jeszcze chwila a gotów jest ukazać się stary Asquith, może nawet Pitt, młodszy najpierw, a po tym starszy.

Na froncie północnym wydawałoby się panuje ten sam stosunek. Armią fińską bowiem dowodzi rówieśnik Weyganda — marszałek Mannerheim. Trudno jednak nazwać tego 72-letniego człowieka starcem tak jest pełen energii i ruchliwości.

Baron Karol Gustaw Mannerheim urodził się w 1868 roku. Pochodzi ze starej szwedzkiej rodziny oddawna osiadłej w Finlandii. Za młodu wstąpił do rosyjskiej podchorążówki, rozpoczynając dwadzieścia osiem lat trwającą pracę w wojsku rosyjskim. Jako pułkownik odbywał przez pewien czas straż w pułku kawalerii stacjonowanym w Warszawie.

Gdy wybuchła wojna światowa zostaje mianowany najpierw dowódca brygady, później dowódcą dywizji, wreszcie całego korpusu.

Na wieść o walce Finlandii o niepodległość w r. 1917 staje na czele republikanów. Najbliższym jego współpracownikiem staje się Oestermann obecny zastępca naczelnego wodza Finlandii. Ironia losu chciała, że gen. Oestermann podobnie jak wielu Finów, walczył podczas wojny światowej po stronie niemieckiej w batalionie fińskim na wschodnim froncie.

Wybucha w Finlandii uciążliwa i krwawa wojna domowa. Z jednej strony staje rząd rewolucyjny z Kuusinenem na czele z drugiej marszałek Mannerheim jako wódz i regent Finlandii. Jego niezwykła zdolność do przystosowywania się do terenu, wykorzystywania najmniejszych słabości przeciwnika oraz głęboka i zawsze idąca z duchem czasu znajomość sztuki wojennej dają mu w ręce zwycięstwo.

Po wojnie nie spoczął na laurach, ale zabrał się do gruntownej reorganizacji armii i przygotowania kraju do wojny.

Na krótko przed samym wybuchem wojny pragnął wycofać się ze służby czynnej ale wypadki zmusiły go do pozostania na trudnym i odpowiedzialnym stanowisku.

Dlaczego w Paryżu nie funkcjonowały syreny alarmowe?

W związku z nalotem na Paryż, o którym przed kilku dniami donosiła Elta, gazety paryskie wytykają kierownictwu obrony przeciwlotniczej wadliwe funkcjonowanie.

Samoloty niemieckie pokazały się dwukrotnie nad stolicą francuską: o północy i o świcie. Podczas pierwszego nalotu syreny alarmowe niewiadomo dlaczego milczały, wobec czego paryżanie uważali go początkowo za nocny lot ćwiczebny lotnictwa francuskiego. Dopiero, kiedy odezwała się artyleria zenitowa, przekonali się oni, że jest to nalot nieprzyjacielski. Prasa zapytuje o powód tego milczenia nocnego syren alarmowych i z żalem zaznacza, że gdyby odezwały się one zawczasu, nie wydarzyłby się może nieszczęśliwy wypadek pod przystankiem *metra* — wypadek, który jeden Francuz przypłacił życiem, będąc pierwszą ofiarą wojny w Paryżu, mimo, że w stolicy Francji nie było jeszcze żadnych działań wojennych. (jr).

Zmarł Kazimierz Tetmajer

Dziedzic „dobrego" nazwiska — zarówno w sensie szlacheckich jak i literackich paranteli: — ojciec był marszałkiem szlachty powiatu nowatorskiego, ciotka — żoną Władysława Żeleńskiego, brat przyrodni Włodzimierz — głośnym malarzem, dziad Karol — autorem „Zbioru bajek", pradziad Stanisław tłumaczył Wielanda; z tejże rodziny Józef Tetmajer, żołnierz, poeta i matematyk, przyjaciel Seweryna Gorczyńskiego, z nim razem badał Tatry — których najznakomitrzym piewcą okazał się w pół wieku później Kazimierz.

Poeta, który przeżył swoją popularność, ostatnie lata żył już tylko w historiach literatury i we wdzięcznej pamięci starszej generacji czytelników. Został dla nich na zawsze autorem cyklu „Na skalnem Podhalu", „Legendy Tatr", „Księdza Piotra", no i tych niezmiernie popularnych, pisanych świetnym językiem, a jednocześnie wysokiego kunsztu liryków: — „Na Anioł Pański", „A kiedy będziesz moją żoną" i in.

Patrząc na Tetmajera z takiego, pamięciowo-podręcznikowego punktu widzenia, ani sposób wyobrazić sobie czem był on dla swego pokolenia, jakim zdarzeniem w krakowskim zwłaszcza światku był każdy nowy tom jego wierszy, zatytułowany z pewną siebie prostota: — „Poezyj" seria I, II, III, IV, V, VI... „Jeżeli mam jaką zarozumiałość — pisał o sobie — to tę, że sądzę, iż wiem i rozumiem, co to jest wielka poezja". Rozmawiałem kiedyś ze starym koneserem liryki — wielbił formę Tetmajera. Ale kunszt formy postawili niezmiernie wysoko inni — stary Asnyk, potem niezrównany wirtuoz, Antoni Lange. Siłą liryki Tetmajera było co innego, to mianowicie, że swemu poczuciu żywiołowości przyrody (Tatry, erotykal), którym tak odrazu olśnił i podbił czytelników, umiał nadać formy poetyckie bardziej naturalistyczne, i że język jego, nie tracąc nic z literackiej gładkości, był daleki od stylizowanego, pseudoklasycznego języka poprzedników i rowieśników, a bliski symbolistom i naturalistom Zachodu, którzy właśnie, wsparci przez Wagnerowską filozofię sztuki, zdobyli sobie opinię i stworzyli nowy styl obowiązujący. W tym też sensie należy on, obok Staffa i Kasprowicza, do protagonistów „Skamandra" — był przecież piewcą rzeczywistości i „elan vital", na swój sposób!

Czemuż więc, gdy jego proza tatrzańska należy do skarbca naszej literatury, gdy niektóre jego wiersze brzmią w uchu tak swojsko jak niemal bezimienne piosenki, czemu Kazimierz Przerwa-Tetmajer, jako całość, jako kompleks literacko-kulturalny należy do bezpowrotnie minionej i zdezaktualizowanej przeszłości? — U Brzozowskiego szukajcie odpowiedzi na te pytania. Verlaine, Mallarmé, Rimbaud, nawet Verhaeren, to pozycje do dziś jeszcze żywe... Była jakaś różnica w postawie tych pisarzy. Można — jak widać — robić „sztukę dla sztuki", ale pomimo to zostać w żywym związku z pracą myślową i moralną swej kultury narodowej. „Młoda Polska" była w tym sensie upośledzona, bierna. Tetmajera tłumaczono na francuski, rosyjski, niemiecki, węgierski, ukraiński, czeski, szwedzki nawet, i inne; w roku 1916 wyszło tornistrowe wydanie jego „O żołnierzu polskim w latach 1795—1915", w roku 1927 ogłasza w „Wiadomościach Literackich" wiersz na sprowadzenia zwłok Słowackiego, w roku 1928 w tymże pismie — wiersz o Wyspiańskim i zdobywa nagrodę miasta Warszawy.

Odeszła jego epoka. Przeżył ją. Umarł jej wierny, w jej stylu.

Józef Maśliński.

FELUŚ BOMBA

Kiosk literatów

Mówią, że na kiermaszu kaziukowym
podobno był kiosk literatów.
(Z miejskich plotek).

Są serca i pierniki i lalki na Kaziuku,
zabawek pełne kioski, na rynku śnieg i tłumy.
Popatrzcie: tu loterja — wypchnięta kulka stuka,
lecz zamiast czekolady wygrałem mopsa z gumy,
więc smutny idę dalej, że mops nie jest jadalny,
tak włócząc się dostrzegłem kiosk dość oryginalny.

— Kiosk kształtu wielkiej książki. — Podnoszę wzrok do góry
i czytam, napisano wyraźnie: „Literaci".
A pod tem wyrzeźbiono kałamarz, wieczne pióro,
sentencja nieco niżej: „Ten pan nasz, kto zapłaci,
hej, panie i panowie, dziewczęta i chłopczyki
za kilkadziesiąt centów piszemy wam wierszyki".

Stanąłem więc z szacunkiem, odczułem kiosku patos,
wśród serc i obwarzanków o Sztuce się pamięta,
i widzę — w kiosku tłumy zmarzniętych literatów,
a każdy chce zarobić, więc walczą o klijenta,
— Gdzie warstwa tłumu gęsta, ubita jest i twarda
ujrzałem tam, jak jabłko, okrągłą twarz Billarda.

Dostrzegłem, że ramieniem zrośnięty jest z Bujnickim.
(Kto zechciał mógł ich dotknąć za cenę lit dwadzieścia).
Bujnicki wiersz zaczynał, a Billard brał zaliczkę,
a potem rzucał dowcip i kończył wiersz nareszcie,
kłócili się przez chwilę, jak sjamskie niemowlęta,
że Billard nieco taniej chciał sprzedać swą pointę.

Maśliński lubi system: — co chwilę fajkę zmienia,
lecz pisać nie rozpoczął pierwszego wiersza jeszcze,
— złośliwi dwaj mówili, że nie miał zamówienia,
a on: „I bez pisania pozostać można wieszczem,
a jak — przekonać mogę (ubijał fajkę twardo),
za lita proszę kupcie „Przepisy awangardy".

A Łopalewski słysząc estety mądre słowa
schylając się do ucha coś szepnął Xer Xesowi.
a Xer Xes starą, łysą i historyczną głową
przytaknął, nagle kichnął,—krzyknęli mu: „Na zdrowie".
Łeczycki pisał prozą nie tracąc ani chwili
i ciułał cent do centa na bilet do Brazylii.

Górskiego już nie było. — Szepnięto mi półgłosem,
że przybiegł jeszcze rano wyniosły, czysty, blady
i wszystkich spiorunował i odrzuciwszy włosy
od „handlu sztuką" odszedł! I tak się stał Konradem.
Podobno była przed nim i Dobaczewska Wanda
uciekła jednak szybko w powietrzu czując grandę.

Ujrzałem i Mikulkę — on dostał też rumieńców,
bo zdobył już klijentów (tuż obok stała żona).
Wesoło z kiosku wyszło wysokich dwóch młodzieńców,
a w tłumie mi uprzejmie natychmiast wyjaśniono:
Karpiński z Minkiewiczem, jak nieodłączna para,
sprzedali jeden wierszyk, po drugi szli do baru.

Patrzyłem uśmiechnięty i nieco zamyślony,
— Ktoś z tłumu o Pirmasa wśród literatów pytał.
Rymkiewicz mnie rozpoznał i krzyknął: „Bomba do nas".
— Przeraził mnie tem bardzo i moje incognito.
Skoczyłem nieco na bok, rozbiłem cztery dzbanki,
uciekłem, lecz w popłochu zgubiłem obwarzanki.

FELUŚ BOMBA.

I reny służą wojnie

Ktoby myślał że podbiegunowe zwierzę, żywiące się szarym suchym mchem, wygrzebywanym z pod śniegu, potrafi służyć celom wojennym.

A jednak, jak podaje Die Woche, Finowie używają skutecznie zaprzęgów renów, które na swych saneczkach przewożą ciężary wielokilowe i wiadomości wymagające szybkości.

Ostatnio chodziło o przesłanie jakichś ważnych politycznych meldunków do króla Szwecji. Po głębokich śniegach i lasach zamarzłych jeziorach i bagnach przez 48 godzin, biegły dzielne zwierzęta 320 kilometrów bez przerwy i odpoczynku. i dowiozły potrzebne wiadomości.

Reny były od najdalszych czasów używane przez ludy północne do pociągowej pracy, oswajano je, używano jako domowe zwierzęta, gdyż ich skóra, mięso i mleko stanowią odzież i pożywienie Eskimosów. Ren musi być tresowany w 4-tym roku życia, a w służbie człowieka dożywa lat 15-stu mniej więcej. Na swobodzie żyje dłużej, zapewne przymusowe pędzenie po mroźnych przestrzeniach z ciężarami, nie wychodzi im na zdrowie.

Wygląd renów jest niesamowity, ich szczupły tułów, przy szerokich barkach i ciężkiej ogromnymi rogami głowie, daje im wygląd zwierzęcia z czasów jaskiniowych. Dawniej bogaci Tunguzi i Eskimosi miewali stada półdzikich renów, składających się z wielu setek sztuk mimo że przywykłe do mrozów, ulegają reny różnym zarazom, a w biegu, jeśli trafią na przestrzenie lodowe, łatwo kaleczą delikatne kopyta i odzierają je ze skóry.

Nad zaprzęgami z psów opisywanymi z takim zamiłowaniem przez Jack Londona, zaprzęgi renów mają tę wyższość, że są wytrzymalsze na głód, łatwiejsze do wyżywienia, (chociaż przy „husky" jedzą chętnie ryby), bo renowi wystarcza trochę mchu wygrzebanego z pod śniegu, no i mogą biec dłużej i dalej.

W cieplejszym klimacie marnieją tak szybko, że nawet w krajach północnych, nie można ich długo utrzymać przy życiu w ogrodach zoologicznych. R.

Dom Kiplinga przekazany narodowi angielskiemu

Położony w hrabstwie Sussex dom Rudyarda Kiplinga, powieściopisarza i poety angielskiego, przeszedł na własność narodu brytyjskiego. Przekazała mu go niedawno zmarła wdowa po Kiplingu, łącznie z zapisem 5000 f. st. na utrzymanie domu.

Burwash, mała wioska, położona na jednym z zielonych wzgórz południowej Anglii, gdzie stoi stary dom z epoki jakobińskiej, jest nieruszonym jeszcze przez postęp czasu kawałkiem ziemi. Znana jest tylko ciekawszym turystom lub może nielicznym automobilistom, którzy tam się zabłąkali.

Stosownie do życzenia zmarłej, pokój pracy Kiplinga w jego domu w **Batemans** ma pozostać w takim stanie, w jakim on go zostawił, i narówni z innymi pokojami ma być otwarty dla zwiedzających.

Studenci wileńscy będą organizowali obozy pracy

Dnia 9 marca odbyło się plenarne posiedzenie Przedstawicielstwa Studentów Uniwersytetu Wileńskiego na którym była rozważana sprawa organizacji studenckich obozów pracy i statut tych obozów. Studenckie obozy pracy zamierza się urządzać w czasie wakacji letnich w odzyskanym Kraju Wileńskim. Opracowany przez specjalną komisie regulamin obozów przyjęty został z małymi poprawkami. W obozach pracować będą tylko mężczyźni.

Pozatym na posiedzeniu przyjęto preliminarz budżetowy uzdrowiska studenckiego znajdującego się w Legaciszkach. (L)

Archiwum i muzeum miejskie

7 marca w samorządzie miejskim odbyła się narada w sprawie założenia archiwum i muzeum miejskiego. Uchwalono różne dokumenty samorządowe przekazać muzeum. Wybrana została rada muzeum i archiwum w składzie: burmistrz Staszys, sekr. Ballunas, kier. wydz. oświat. Burokas dyr. Studnicki i Łopaciński. Na konsultantów archiwum i muzeum zaproszono: prof. M. Biržiškę i prof. D. Janulaitisa. (L)

Najniebezpieczniejszy włamywacz aresztowany

Wznowiono dochodzenie przeciwko najniebezpieczniejszemu włamywaczowi wileńskiemu, Bolesławowi Wołejszy, bohaterowi dwukrotnej sensacyjnej ucieczki z więzienia Łukiskiego i grodzieńskiego.

Wojna zwolniła Wołejszę z więzienia, w którym miał przebywać jeszcze z wyroku sądu polskiego 3 lata i 8 miesięcy.

Wołejszo ukrywał się. Dopiero wczoraj w nocy policja ujęła go.

Został on dziś osadzony w więzieniu na Łukiszkach na okres 3 lat i 8 miesięcy, t. zn. na okres, na który został skazany przez Sąd polski. (c)

TEATR I MUZYKA

Teatr „POHULANKA"

Dziś, w niedzielę 10 marca o g. 13-ej w Teatrze „Pohulanka" **Poranek publiczny uczniów Konserwatorium Muzycznego** im. M. Karłowicza w Wilnie. Ceny miejsc propagandowe.

Niedzielną popołudniówkę (o g. 15.30) wypełni sztuka w 5 odsłonach „**Tessa**".

Wieczorem w niedzielę dn. 10. III. o godz. 19 komedia Benedettiego p. t. „**Szkarłatne róże**".

Najbliższa premierą Teatru „Pohulanka" będzie „**Maria Stuart**" — J. Słowackiego.

Teatr Muzyczny „LUTNIA"

Dziś odbędą się dwa przedstawienia. Popołudniu o godz. 3.30 po cenach zniżonych operetka Abrahama „**Wiktoria i jej huzar**".

Wieczorem o g. 7 słynna operetka Kalmana „**Król skrzypków**".

W poniedziałek w dalszym ciągu Król skrzypków.

Teatr „Niebieski Pajacyk"

W sali gimn. OO. Jezuitów Wielka 58.

W niedzielę 10 marca o g. 13 odbędzie się premiera bajki „**Kot w butach**" w sali gimnazjum OO. Jezuitów, 58 (Wielka). Dzisiaj bilety nabyć można tylko w teatrze Wielka 58 od 11 do 13 pp.

Wieczór humoru Ludwika Sempolińskiego

Świetny humorysta L. Sempoliński wystąpi dnia 12 bm. we wtorek u Sztralla Artystów — (Wielka 2)

W specjalnym wieczorze humoru.

Teatr kukiełek „BAJKA"

Lokal szkoły niewidomych M. Pohulanka 20.

W niedzielę 10. III. o godzinie 13 egzotyczna „**Dżungla**".

Morderca przekazany sądowi polowemu

Sprawca potwornego zabójstwa pod Mejszagolą, Franciszek Aleksandrowicz przekazany został wczoraj przez policję sądowi polowemu. (c)

Sprawa zatargów mieszkaniowych

„Laikas": Komisja mieszkaniowa samorządu miejskiego zaczyna, począwszy od przyszłego poniedziałku, obradować w sali Sądu Okręgowego za stołem sędziowskim i rozstrzygać różne nieporozumienia między właścicielami domów a lokatorami. Strony zainteresowane będą mogły najmować adwokatów. Przewidziane jest odbywanie 3 posiedzeń tygodniowo i rozpatrzenie na każdym posiedzeniu po 10 spraw.

Postulaty podatkowe właścicieli hoteli

Delegacja właścicieli hoteli w składzie p.p. Kowalskiego (Georges), Bohdanowicza (Europa), Aleksandrowicza (Grand Hotel) i Fleiszerisa (Lietuva) odwiedziła burmistrza Staszysa i przedłożyła mu postulaty hotelarzy.

Za czasów polskich wszyscy właściciele hoteli w Wilnie płacili łączny podatek miejski w wysokości 18.000 złotych.

Właściciele hoteli sami ustalili między sobą ile każdy z nich ma płacić. Obecnie samorząd miejski każdemu oddzielnie wyznaczył podatek. Przed tym na rachunek podatku właścicielom hoteli zezwalało się doliczać gościom 5 procent.

P. burmistrz Staszys szczegółowo zaznajomił się ze staraniami właścicieli hoteli i obiecał w najbliższym czasie powziąć decyzję. (x)

Książki meldunkowe zakupić do 15 b.m.

Wszyscy właściciele domów we własnym interesie powinni zakupić nowe książki meldunkowe do 15 b. m. Do dnia tego można bowiem je nabywać w biurze meldunkowym i komisariatach policji. Całkowicie gotowe do użycia — to znaczy osznurowane i ostemplowane przez władze. Po tym terminie zaś sprzedaż książek obejmą księgarnie i będą one sprzedawane w stanie nieprzygotowanym — to znaczy nieostemplowane i nieoszanurowane — tak, że trzeba będzie zabiegać o to u policji, co przysporzy wydatków i kłopotu. (w)

Nowe oddziały Towarzystw

Minister Spraw Wewnętrznych zezwolił na działalność w Wilnie i Okręgu nowym oddziałom czynnych towarzystw i organizacji. Zezwolono na działalność LTS (Lit. Związek Narodowców) na Wilno I i okolice Kołtyniany, oddział Wileńsk. T-wa Prawników Litewskich, oddział Wil. Olicki i Wiłkomierski Zw. Towarzystwy Ateitininków, oddział Wil. Zw. Przyjaciół „Naujoji Romuva", oddział Wil. T-wa Sjonistów Państwowców Żydów Litewskich, oddział Wil. Kobiet Sjonistek Litewskich, oddział Wil. T-wa Młodzieży Sjonistów „Gordonia", oddział Wil. T-wa Postępowych Sjonistów Litwy, oddział Wil., Święc., Ejszyszki, Podbrzeski i Ignaliński T-wa Młodzieży Sjonistów Litewskich „Szomryia", oddział Wil. T-wa Rzemieślników Żydów w Litwie. (N).

Węgiel dla elektrowni

W tych dniach do Wilna przybył większy transport koksu i węgla kamiennego. Kilka transportów znajduje się jeszcze w drodze. (x)

W sprawie dostarczania piwa

Komisarz Regulacji Cen zarządził, by wytwórnie i hurtowe składy piwa winny zaopatrzyć w piwo sklepy zajmujące się sprzedażą piwa. Jednak w miejscowościach gdzie niema wytwórni, ani też hurtowni piwa nie podobna żądać, ażeby piwo było dostarczane wszędzie i 2 razy na tydzień.

Sklepy sprzedaży piwa winny zaspakajać normalne zapotrzebowanie spożywców. (N).

Ustalenie ceny na sacharynę

Komisarz Regulacji Cen ustalił cenę na sacharynę. Za pudełko wagi 7.15 gr. netto wolno pobierać od spożywców najwyżej 25 ct. Hurtownicy mogą sprzedawać drobnym kupcom sacharynę najwyżej po 31 lt. za 1 kg. netto. Ceny niniejsze obowiązują od 15 marca 1940 r. (N).

KRONIKA

Marzec 10 Niedziela	Dziś: Wiktora Jutro: Konstantego W. Wschód sł. g. 5. m. 47 Zachód sł. g. 17 m. 11

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Jundziłła Gedimino g. (Mickiewicza) 33; Mańkowicza Algirdo g. (Piłsudskiego) 30; „Ostrobramska" Aušros Vartu g. (Ostrobramska) 2; Filemonowicza i Maciejewicza Didžioji g. (Wielka) 29 i Januszkiewicza Užupio g. (Zarzeczna) 20.

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka Antakalnio g-ve (Antokolska) 42; Szantyra Savanoriu aleja (Legionowa) 10 i Zajączkowskiego Vytauto g. (Witoldowa) 22.

— **Rekolekcje dla lekarzy** pod kierownictwem ks. prof. dr. W. Urmanowicza odbędą się w dniach 13—17 marca w kaplicy SS. Nazaretanek (Sierakowskiego 13), Początek konferencyj o godz. 19-tej.

Zaproszenia rozsyłane nie będą.

Wstęp wolny dla lekarzy i studentów medycyny.

— **Odczyt białoruski o gospodarce litewskiej.** Staraniem Białoruskiego Centrum w Litwie, dziś w niedzielę 10 b. m. w sali Gimnazjum białoruskiego (Dominikańska 3 wejście w dziedzińcu) inż. Adolf Klimowicz wygłosi odczyt na temat „Gospodarka litewska". Początek odczytu punktualnie o g. 17-ej. Wejście bezpłatne.

— **Przy Izbie Pracy** (plac Orzeszkowej 11) otwiera się grupa języka litewskiego dla początkujących. Zapisy codziennie, oprócz sobot, do dnia 20.III od godz. 16—18.

— **Rekolekcje** odbędą się w dniach od 16 do 18 marca w kaplicy (na Zamkowej 8) Rekolekcje Wielkanocne dla profesorów, docentów i ich rodzin. Rekolekcje prowadzić będzie ks. prof. Pawłowski. Pierwsza nauka w sobotę (16 marca) o godz. 6 po południu.

— **Uwadze właścicieli nieruchomości.** Biuro podań „Raštas", Niemiecka 19, fachowo prowadzone przez byłych naczelników urzędów skarbowych Żochowskiego i Fichera wypełnia deklaracje i udziela porad w zakresie podatku od nieruchomości i innych podatków.

Biednym porady bezpłatnie.

— **Zarząd Miejski postanowił** wysłać do Kowna inż. Żemkalnisa, który ma poznać system pracy na rzeźni kowieńskiej i zastosować potym ew. ulepszenia na rzeźni miejskiej w Wilnie. (w).

— **Do Wilna ma przybyć** w dniach najbliższych cały pociąg z drzewem opałowym. (w).

— **W wileńskich sądach praktykuje obecnie 20 adwokatów.** (w).

— **Magistrat wileński powołał do życia Komisję,** która zajmie się nadaniem nazw ulicom i placom Wilna, które jeszcze nie mają żadnych nazw. (w).

— **Wczoraj komisarjaty policji rozpoczęły wydawnictwo nowych legitymacji** Litewskiego Czerwonego Krzyża uchodźcom, zamieszkującym na terenie Wilna. Wydawanie legitymacji będzie kontynuowane w poniedziałek t. zn. jutro 11 bm. (w).

— **Odbył się zjazd wójtów z powiatu wileńskiego.** Omawiano sprawy organizacyjne. (w).

— **Nowy plan miasta Wilna.** Odbywają się przygotowania do wydania nowego litewskiego planu starego miasta Wilna. Na planie tym oznaczone będą stare, posiadające historyczne znaczenie, budowle.

— **Wyznaczona została komisja do sprawdzania zdrowia** pracowników państwowych Okręgu Wileńskiego. W skład komisji weszli: dr. A. Jurgielonis, dr. J. Usas i dr. K. Katilius. Komisja rozpoczęła już pracę. (L).

— **Psychicznie chorzy w Wilnie.** W szpitalach wileńskich przebywało wiele umysłowo chorych. Obecnie niebezpiecznych dla otoczenia chorych zamyka się w szpitalu psychiatrycznym, zaś spokojnych chorych wysyła się do kolonii w gm. olkienickiej i rudziskiej. (L).

— **Zakończona już została rejestracja prywatnych szpitali,** poliklinik, ambulatoriów, laboratoriów i in. zakładów leczniczych. Ogółem zarejestrowano 11 szpitali, 8 ambulatoriów, 4 laboratoria i 3 in. zakłady. (L).

— **Przedłużenie likwidacji drobnych składów aptecznych.** W Wilnie poza hurtowymi składami aptecznymi są również sklepy detaliczne. Ustawy litewskie zakazują detalicznego handlu lekarstwami. W związku z tym tego rodzaju sklepy winny były do dn. 1 marca się zlikwidować. Właściciele sklepów złożyli podanie na ręce Min. Spr. Wewnętrznych z prośbą o przedłużenie terminu likwidacji. Podanie to zostało uwzględnione, zaś termin likwidacji sklepów aptecznych przesunięty został do dn. 31 marca. (L).

— **Uwaga przedstawiciele wolnych zawodów i właściciele domów** upływa już termin składania zeznań o podatku dochodowym i od nieruchomości. Dobrze, szybko i tanio załatwia te sprawy biuro „Universa." Jogailos g-vė 7—4 (Jagiellońska 7—4.

— **„Żegnaj Panie Czyps".**

„Żegnaj Panie Czyps" to trzy słowa o których każdy będzie mówił. Co to znaczy „Żegnaj Panie Czyps"? Oto film który nie potrzebuje szumnej reklamy. Każdy widz po obejrzeniu tego filmu długo pozostanie pod wrażeniem mistrzowskiej gry Roberta Donata, genialnego odtwórcy wspaniałej postaci Czypsa. W filmie tym Robert Donat występuje nie w jednej lecz w czterech postaciach odtwarzając Czypsa w czterech różnych okresach jego życia.

Wytwórnia Metro Goldwyn Mayer jako amerykańskie towarzystwo filmowe posiada olbrzymie atelier w Kalifornii, jednakże ze względu na to, że akcja filmu „Żegnaj Panie Czyps" toczy się na terenie Riptone College w Anglii zdjęcia do tego arcydzieła wykonane zostały ze specjalnym zezwoleniem na terenie powyższej uczelni.

Premiera już we wtorek w kinie „Pan". (16)

Porządek zwrotu starych dokumentów

Osoby które złożyły podania o uzyskanie starych dokumentów z b. polskiego starostwa grodzkiego w Wilnie mogą odebrać te dokumenty z archiwum. (ul. Kłaipedy Nr. 4) w godz. urzędowych (8—14 godz.) w następującym porządku:

18 marca osoby których nazwiska zaczynają się na litery A, B, C, D, E. 19 marca na litery F, G, J, K. 20 marca na litery L, M, N, O. 21 marca na litery P, R, S, Š. 22 marca osoby na litery T, U, W, Z. O zwrocie dokumentów z b. powiatowego starostwa wileńskiego zostanie podana do wiadomości po Wielkiejnocy. (N)

Budowa drugiego toru na linii Wilno—Kowno

W tych dniach przybyć ma do Wilna specjalna komisja z ramienia Zarządu kolei, która ostatecznie ma powziąć decyzję w sprawie przeprowadzenia drugiego toru kolejowego na linii Wilno—Kowno.

Na cel ten, jak już donosiliśmy, władze centralne wyasygnowały 3.000.000 lit. (x)

U Hanki Ordonowny

Minuty niecierpliwego czekania dłużą się niepomiernie. Za chwilę mam rozmawiać z Hanką Ordonówną, która przybyła przed kilku dniami z Warszawy gdzie **przeżyła całą tragedię nieszczęśliwej stolicy, poczym bez mała 4 miesiące przebyła w więzieniu.**

Jak wygląda? Co powie? Czy przygasły piękne, radosne oczy jasnej dziewczyny z „Uliczki w Barcelonie" Czy zmatowiał jej uśmiech, czarujący, zniewalający uśmiech, którym przyozdobiła piosenkę uroczej „Mimozy"?

W salonie cisza. Tylko **w kącie,** na mahoniowym meblu stary zegar półszeptem odmierza swój rytm.

Weszła. Spokojna, półuśmiechnięta.

Złocisto-jasne fale włosów, spływające równo dokoła owalu twarzy, odcinają się od głębokiej czerni skromnej sukni.

Usiadła. Obok niej na podłodze leniwie ułożył się brunatno-biały przyjaciel, pies bernardyn.

— Przygląda się pan mojej sukni? W Warszawie wszystkie kobiety noszą czarne suknie, moda łatwo zrozumiała.

Powiedziała to tak prosto, tak bezgranicznie prosto, że słowa jej straciły na grozie.

— Jaki panuje tam nastrój? Wszyscy są spokojni. Godnie noszą ukryty w sercu dramat. Nikt się nie skarży, nikt jawnie nie płacze.

Nieprawdą jest—powiedziała z mocą—co opowiadają o naszych kobietach. Zachowują się tak, że nigdy nie będą się tego wstydzić.

— Opowiadają o wyjątkowym heroizmie niektórych młodych kobiet, naprz. Lidia Zahorska...

— Takich było legion, legion bohaterek. To przecież takie proste. Czyż mogło być inaczej? Wogóle podczas oblężenia byliśmy jedną wielką rodziną. Jeden drugiemu był sobie bratem, siostrą. Na rogach ulic stały łóżka, wyniesione przez mieszkańców. Wszędzie punkty opatrunkowe, każdy dawał co miał, bez reszty.

— Jak płynie życie obecnie?

— Jest niewesoło i niełatwo, ale każdy radzi sobie, jak umie i może.

— A życie kulturalne?

— Mój Boże, jeśli to tak można nazwać, to życie kulturalne pulsuje tylko w kawiarniach i restauracjach, gdzie znane nasze siły artystyczne produkują co mogą i co wolno.

Ordonówna wsunęła się w fotel.

— Tak dziwne życie mają teraz moje koleżanki. Przeważnie pracują jako kelnerki. To praca nie łatwa. Proszę pomyśleć, nasza urocza, kochana pani Ćwiklińska. Cały dzień musi biegać między stołami, usługiwać, obnosić ciężkie tace. Amimo to jej uśmiech, jej słynny pociągający uśmiech nie znika z twarzy ani na chwilę.

— Czy uratowała pani swoje toalety sceniczne?

Tak, chwała Bogu uratowałam prawie wszystkie.

— Czym wypełniała sobie pani czas w więzieniu?

— Pisaniem... Nastrój samotności wywołuje całkiem niecodzienne refleksje. Proces myślenia odbywa się według innych, wyjątkowych norm. Wrażliwość zaostrza się i budzi w sercu uśpione tęsknoty... W tym nastroju szuka się innej, powiedziałabym, odświętnej formy wypowiedzi...

— ... więc poezje? Znam taki zbiór oryginalnych utworów, których autorką jest Hanka Ordonówna.

Uśmiechnęła się wdzięcznie ze szczerą skromnością:

— Tak, to już było dawno i wiersze były inne, choć i tu i tam mowa jest o miłości, o śmierci... W czasach dzisiejszych—miłość jest inna, i krew, i śmierć...

Z trudem udało mi się uprosić artystkę, aby dała do przeczytania choć jeden z wielu najświeższych jej utworów, pisanych w więzieniu.

Rzucam wreszcie pytanie, które interesuje wszystkich wielbicieli talentu artystki: czy i jakie ma plany artystyczne na najbliższą przyszłość.

— Pozwólcie mi trochę odpocząć. Zdaje mi się, zasłużyłam na to. W ostatnich dniach pobytu w Warszawie chorowałam, i to poważnie. Organizm z trudem przyjmował pokarmy, trzeba było jadać z łyżeczki.. Więc gdy odetchnę i lekarze mi na to pozwolą — pomyślę, co mam dalej robić. O moich planach jednak zbyt wcześnie teraz jest mówić.

Stary zegar nieustannie przesuwał wskazówki naprzód. Trzeba było kończyć. Gdy wracałem do domu, szły za mną echa dawnych dni, dawnych wspomnień o Hance Ordonównie, o jej piosence o „Uliczce" i dzwonił refren:

„Boże, jakie dawne to czasy..."

Twórcą tej pięknej piosenki był mąż pani Hanki, hr. Michał Tyszkiewicz. (S.)

RADIO

NIEDZIELA, 10. III. 1940 r.

WILNO — 7.30 Modlitwa, czas. 7.35 Muzyka poranna. 8.00 Wiad. z Kowna. 8.10—9.55 Z Kowna. 8.55 Program na dzień dzisiejszy. 9.00 Aktualijos. 9.15 Muzyka. 9.45 Ciekawostki wileńskie. 10.00 Muzyka na organach. 10.15—12.00 Transmisja nabożeństwa z Kowna. 13.00 z Kowna. 14.00 Dla dzieci (po polsku). 14.15 z Kowna. 14.30 Suppe: Uwertury. 15.00 E. Paukšte: Przechadzka po Wilnie. 16.20 z Kowna. 18.45 Wiad. po polsku. 19.00 z Kowna. 19.30 Dialog po polsku. 20.00 z Kowna. 21.15 Śpiewa sol. Karvellene. 21.30 Gra skrzypek St. Gabrijalavičius. 21.45 Debussy: Obrazy symfoniczne. 22.00—22.30 z Kowna.

KOWNO — 7.30 z Wilna. 8.00 Czas, wiad., pogoda. 8.10 Gra orkiestra dęta klubu policyjnego. 8.55 Krótka przerwa. 9.00 Transm. nabożeństwa ewang.-reform. 10.15—12.00 Transm. nabożeństwa z Bazyliki. 13.00 Czas, wiad., pogoda. 13.15 Koncert mieszany. 14. Dla Litwinów zagranicznych. 14.15 Śpiewa sol. Op. Państw. J. Butenas. W programie litewskie pieśni ludowe. 14.30 z Wilna. 15.00 z Wilna. 15.15 Kącik dla dzieci. 16.00 Gospodarstwo i rolnik. 16.20 Dla młodych rolników. 16.59 Nasze życie kulturalne. 17.00 Transm. Żalów z Bazyliki. 18.30 Uwert. Czajkowskiego „Romeo i Julja". 18.45 Pracowita gospodyni. 19.00 Chwila wojskowa. 19.30 Muzyka litewska (pł.) 19.40 Dla młodzieży. 20.00—22.00 Wieczór muzyki i literatury. 20.30 Z literatury. 20.45 Gra wiolonczelista Aleksandrowicz. 21.00 Wiad. 21.15—22.00 z Wilna. 22.00—22.30 Muzyka rozrywkowa.

PONIEDZIAŁEK, 11. III. 1940 r.

WILNO — 6.30—7.30 z Kowna. 12.00—12.15 z Kowna. 15.00 z Kowna. 15.40 Wiad. z Wilna. 15.50 Wiad. po polsku. 16.05 Muzyka. 16.30 J. Cicenas: Sztuka drukowania książek w Wilnie. 16.45. Muzyka lekka. 17.00 z Kowna 17.45 V. Alseika: Jak pracuje „Maistas". 18.00 z Kowna. 18.30 Wiad. wileńskie. 18.50 Wiad. po polsku. 19.00 z Kowna. 19.15 Gra skrzypek V. Klygis. 19.30 Lekcja jęz. litewskiego. 19.45 Muzyka różna. 20.00 z Kowna. II przerw. St. Vyrintas. Stos. polsko lit. w świetle historii. 21.50 z Kowna. 22.00—22.30 Muzyka rozrywkowa.

KOWNO — 6.30 modl., czas. 6.35 wiad. pogoda. 6.50 muzyka por. 12.00—12.15 czas. wiad. pogoda 15.00 Muzyka obiadowa. W przerwie 15.30—15.40 Wiad. 16.50 z Wilna. 16.30 Dla uczniów. 17.00 Gra mały zespół. 17.45 Poczta radjowa. 18.00 Ludowe pieśni litewskie. 18.20 Muzyka na ksylofonie. 18.30 z Wilna. 18.40 Przegląd dnia. 19.00 czas, wiad., pogoda, program na dzień nast. 19.30 Rozmait. muzyczne 19.45 St. Svedas: Czym zastąpimy bawełnę i wełnę. 20.00 Transm. wieczoru ku czci M. K. Ciurlionisa. I przerwa: Przegląd książek. II przerwa: z Wilna. 21.50—22.00 Wiad.

Poszukiwanie zaginionych

Kto wie o losie **Czesława Nowickiego**, podchor. kapral 1 pp. Leg. b. armii polskiej (1 komp. I batalion), jest proszony o udzielenie wiadomości stroskanym rodzicom. Adres: Wilno św. Jono g. 10 m. 1

Tadeusz Łabuński podchorąży rezerwy 13 pułku ul. Wileńskich b. armii polsk. Poszukuje żona Wanda Łabuńska Wilno, Vivulskio g. 3—4.

Władysław Bonet-Bonecki III DAP L. b. armii polskiej podof. zawodowy z Porubanku. Poszukuje Halina Tarajkowska, Wilno, Ninksznių g. (Mysia).

Wiadomości o swoim mężu kapitanie **Grzegorzu Gadzalińskim** z 2 p. saperów b. armii polskiej — poszukuje żona Wilno, ul. Moniuszkio g. (Moniuszki) 12.

Przyjdzie kryska na tłumaczy

W najbliższych dniach zostanie ogłoszona urzędowa taksa wynagrodzenia za wszelkie rodzaje tłomaczeń. Położy to kres wyzyskowi stosowanemu przez niektóre biura tłomaczeń w Wilnie.

W sprawie rejestracji b. wojskowych

W swoim czasie komendant m. Wilna wydał zarządzenie o rejestracji wszystkich b. wojskowych, W praktyce odnosiło się to zarządzenie do wszystkich tych, którzy służyli w wojsku polskim.

Ostateczny termin rejestracji upłynął 25 lutego b. r. Dla opieszałych przewidziane były kary.

W obecnej chwili rejestracja b. wojskowych zgodnie z zarządzeniem jest zakończona i nie była oraz, jak się dowiadujemy, nie będzie przedłużona. Komendant miasta przy ulicy Jezuickiej 3 rejestruje jedynie tych, którzy wracają z obozów internowanych lub z niewoli oraz tych, którzy nie mogli się zarejestrować w terminie z powodu obłożnej choroby, co trzeba dowieść dokumentami.

Ci b. wojskowi, którzy z jakichkolwiek bądź względów, nie mogli przed 25 lutym b. r. zarejestrować się, chcąc dokonać tego obecnie, muszą składać podania z odpowiedniem wyjaśnieniem. (wł).

Na roboty rolne i leśne

W ciągu ostatnich trzech dni komisja lekarska Giełdy Pracy zbadała kolejnie grupy bezrobotnych, skierowanych na roboty leśne. Na 279 zbadanych 70-ciu uznano za niezdolnych do ciężkiej pracy fizycznej w lesie.

* * *

W ostatnich dniach z rejestru na Giełdzie Pracy w Wilnie wykreślono 153 bezrobotnych na ich własną prośbę. Podali oni, że obecnie uzyskali pracę i nie mogą wskutek tego uważać się za bezrobotnych. Okazało się jednak, że powodem wykreślenia się z rejestru bezrobotnych była obawa przed wyjazdem na roboty leśne. Wobec tego kierownictwo Giełdy Pracy **postanowiło nie skreślać z rejestru bezrobotnych, którzy nie potrafią udowodnić, że mają już stałą pracę.**

* * *

Na Giełdzie Pracy zakwalifikowano do robót rolnych 225 osób (w tym 70 kobiet) oraz 14 rodzin. (wł).

Lekarze

Dr. med. L. Cholemowa
skórne, weneryczne i choroby kobiece. Przyjmuje 9—11 i 3—5. Pylimo g. (Zawalna) 22, tel. 383. 3232

Dr. Z. Henrykowski
spec. chor. wenerycznych i skórne. Leczenie niemocy płciowej Gedimino g. (Mickiewicza) 12, wejście z Totoriu g. (Tatarskiej). Przyjmuje 9—12 i 4—7.30. 26

GABINET RENTGENOLOGICZNY
Doc. Dr. med. **S. Januszkiewicza**
Dr. med. **A. Śmigielskiej**
Pilies g. (Zamkowa) 8 m. 9. Godziny przyjęć 9—12 i 17—19. 2359

Dr. Zygmunt Kudrewicz
Specjalista: weneryczne, syfilis, skórne i płciowe. Pilies g. (Zamkowa) 15 m. 2. Przyjmuje od godz. 8 do 1 i od 3 do 8. 2798

Dr. med. K. Łukiewicz
spec. skórne, weneryczne i płciowe Vilniaus g. (Wileńska) 28, tel. 2-77. 12—1 i 4—7 (Gabinet d-ra D. Zeldowicza). 3232

Dr. med. Gustaw Markiewicz
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Gedimino g. (Mickiewicza) 5 m. 9, tel. 6-53, od godz. 9 do 1 i od 4 do 8. 2762

Dr. med. B. Tołrzyński
b. Asystent Kliniki Uniw. S. B. Choroby uszu, nosa i gardła. Pylimo g. (Zawalna) 10, tel. 16-38. Przyjmuje 8—10 i 4—7 w. 3232

Dr. G. Wolfson
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje chorych 10—12 i 6—7. Wilno. Vilniaus g. (Wileńska) 7, tel. 10-67 3232

Dr. M. Zalcman
Choroby: skórne, weneryczne, płciowe. Gabinet światłoleczniczy (Buck'y) Szopeno g. (Szopena) 3, tel. 20-74. Przyjmuje 12—2 i 4—8 po południu.

Dr. Z. Zeldowiczowa
Choroby kobiece, weneryczne, skórne, moczopłciowe. Diatermia, przyjmuje od godz. 11—2 i 4—7 Vilniaus g. (Wileńska) 28 m. 3, tel. 2-77. 3232

Akuszerki

Maria Laknerowa
przyjmuje od 9 do 7 w. J. Jasińskio g. (Jasińskiego) 1-a m. 3. róg Vasario 16 g-ve obok Sądu. 3227

Śmiałowska
Ceny przystępne. Pilies g. (Zamkowa) 26 m. 6. 2399

„Instytut Nauki Języków"
(dawn. „Germanistyki")
Wilno, Didžioji 2, p. I
(nad cukiernią K. Sztralla)
Nowe Przyśpieszone Kursy Języków
LITEWSKIEGO
ANGIELSKIEGO
FRANCUSKIEGO
NIEMIECKIEGO
ROSYJSKIEGO
prowadzone przez **wybitnych specjalistów**
Szybko — gruntownie — najtaniej

Filatieliści!
Wszelkie tranzakcje filatelistyczne najkorzystniej załatwia S. Weychert — z. Bernardyński 7 m. 5. Okazje kupna całych zbiorów i partji.

Żądajcie i kupujcie wyroby tytoniowe
Pierwszej Państwowej Fabryki Tytoniowej
w Wilnie

PAPIEROSY:	„Klub"	II gat. 10 szt.	— 40 ct.
	„Karliški"	III gat. 10 szt.	— 35 ct.
	„Pilies"	III gat. 10 szt.	— 35 ct.
	„Sostinė"	III gat. 10 szt.	— 35 ct.
TYTONIE:	„Turecki"	II gat. 25 gr.	— 1 Lt.
	„Turecki"	II gat. 50 gr.	— 2 Lt.
	„Vilniaus Tabakas"	III gat. 50 gr.	—1.40 Lt.

Prosimy zwracać uwagę na nowe wyroby tytoniowe naszej fabryki!
Z zamówieniami należy zwracać się do firmy „Lietukis", do jego oddziałów i wszystkich kooperatyw, do Sp. Akc. „Tauras" — Kaunas, Vytauto pr. 27 oraz do p. Zaidšnurasa, Vilnius, Stepono g. 1 i do Charmacasa, Vilnius, Gelių g. 4

Wielka nowocześnie urządzona fabryka futer **poszukuje wykwalifikowanego majstra-farbiarza** z pierwszorzędnymi referencjami i długoletnią praktyką, wyspecjalizowanego w wyprawianie, bielenie, farbowanie skór owczych, karakułów i imitacji fok. Oferty: Biuro Ogł. J. Karlina, Niemiecka 35 22

Nauka i Wychowanie

B. lektor i asystent U. S. B. — germanista i slawista — udziela lekcyj jęz. niemieck. i rosyjsk. Zigmo Sierakauskio g. (Sierakowskiego) 8—3. Mirowicz, godz. 14—16. 3216

Dyplomowana nauczycielka głuchoniemych wyjedzie na wieś uczyć dziecko głuchonieme. Adres. Kalinowska, Wilno, Vytenio g. (Archanielska) 5—3. 3263

Hofmanowa Wanda, b. nauczycielka gimn. Zygmunta-Augusta i Orzeszkowej udziela lekcji niemieckiego. Tamże lekcje łaciny i przygotowanie do gimnazjum ze wszystkich przedmiotów. Kražiu (Pańska) 4—5. 3372

Nauczam ściegów na drutach szydełkiem, przyjmuję obstalunki: suknie, garsonki. Raseinlu g. (Rzeczna) 9—2. 3383

Nauka jazdy na samochodzie, 15 marca rozpoczynam II komplet. Zapisy: Autotechnika, Vilniaus g. (Wileńska) 23 od godz. 15—18. 20

Student Politechniki Francuskiej udziela matematyki, fizyki, francuskiego. Ewentualnie za mieszkanie. Telefon 17-38. 3550

Studentka (izraelitka) udziela lekcyj. Specjalność: angielski, matematyka, łacina. Dzwonić 18-76 godz. 4—5. 3398

Uwaga!! zostaną zorganizowane grupowe lekcje kroju i szycia dla inteligentnybh pań, okres 6 tygodniowy, liczba wakatów ograniczona. Wilno, Jogailos g. (Jagiellońska) 6 m. 20 informacje 12—2 i 5—6. 3093

Różne

Biuro „Zinia" przeniosło się z Kowna do Wilna Traku g. (ul. Trocka) 9. Wykonywa starannie i niedrogo tłumaczenia na język litewski, pisze podania, przepisuje dokumenty na maszynie, wypełnia deklaracje itp. Pośredniczy w wynajmie mieszkań, pokoi i inn. lokali. 2992

Fryzjer Damski Henryk były pracownik firmy „As" obecnie pracuje w zakładzie przy Gedimino g. (Mickiewicza) 11 róg Sniadeckiu g. (Śniadeckich). Wejście ze Sniadeckiu g. (Śniadeckich). Aparaty do trwałej ondulacji, elektryczny i parowy. Ceny znacznie zniżone. 3364

Kto z panów zamienił czapkę karakułową dnia 7 marca u Dra Mancewicza dentysty, proszę o porozumienie Bernardinu g. (zauł. Bernardyński) 6—1. 3555

Młoda matka z małym dzieckiem zagrożona eksmisją, błaga o pomoc w opłaceniu komornego. Zgłosz. „S. O. S." 3211

Obywatel litewski z małą gotówką wejdzie do do spółki interesu kolonialnego. Zgłoszenia: „Kurjer Wileński" sub. 483. 3399

Uwaga! Zapamiętaj sobie adres nowootwartego Biura Podań „Vilnius", Gedimino g-ve 31—3-a, które załatwia wszelkie sprawy tanio, uczciwie i solidnie, pod fachowym kierownictwem prawniczym i handlowym, godz. 9—14.30 i 17—19.

W związku z ogłoszeniem w dniu 3 marca b. r. oświadczam, iż dalsze zgłoszenia osób posiadających rejestrowane złote są bezcelowe. Mickievičiaus g. (Tomasza Zana) 16-a—2. 3559

Wydzierżawia się plac pod zasiewy wiosenne ogrodzony w Wilnie przy Krokuvos g. (Krakowskiej) Nr 51. Warunki wynajmu spytać przy ul. Auku g. (Ofiarnej) 2 m. 21. 3245

Sprzedaż i Kupno

Blütnera fortepian sprzedam oglądać 1—3 p. p. Pusu g. (Sosnowa) 27. 3186

Biurko antyk do sprzedania Raseiniu g. (Rzeczna) 3-b m. 3. 3367

Bezpłatnie! Fachowy taksator oszacuje każdą rzecz. Kupno, sprzedaż: biżuterii, dywanów, kilimów, mebli i innych. Didžioji g. (Wielka) 40, sklep „Okazyjne rzeczy". 3358

Drzewo suche opał. wagonowo na metry i rąbane. Jogailos g. (Jagiellońska) 11, tel. 12-74. 3349

Foki, karakuły, lisa srebrnego kupię. Vilniaus g. (Wileńska) 36—11. 3239

Formy kroju do nabycia, suknie, okrycia i dziecięce ubrania. Domininkonu g. (Dominikańska) 13—20. 3606

Fortepian sprzedam niedrogo. Kalvariju g. (Kalwaryjska 10—5-a. 3396

Folwark 120 h 16 km od Wilna wydzierżawię lub sprzedam. Polocko g. (Połocka) 9—9. 3400

Jubilart. Oszacowanie, kupno biżuterii wartościowej, kwitów lombardowych. Sprzedaż z okazji. Vokieciu g. (Niemiecka) 33—4 II piętro. 2865

Kupię kilkanaście centnarów owsa nasiennego Biały Orzeł lub Biały Mazur — oferty i próbki. Wilno, Ciurlionio g. (Zakretowa) Nr 30/c. Tel. 5-46. 3505

Kupujemy dębinę w klocach średnicy 15—25 cm: długości 90, 180 cent. Oferty pisemne pod adresem: Firma „Statine" Paupio g. (Popławska) 31—8. 3376

Kupuję nowoczesne aparaty fotograficzne oraz przyjmuję w komis. Skład fotograficzny Leonarda Siemaszki. Gedimino g. (Mickiewicza) 5. 3242

Kupię natychmiast teodolity używane w dobrym stanie. Zgłoszenia pisemne z opisem firmy, dokładnością aparatu, stanu i ceny kierować: Wilno, Filaretu g. (Filarecka) 35—9. Conecki. 3379

Kupujemy używaną garderobę męską, radia, meble. Vokieciu g. (Niemiecka) 35/33. Podwórze. 2758

Kupię: 1—2 kilimy (większe wymiary), nowe w dobrym stanie. Dywan perski (duży oryginalny). Dr Basanavičiaus g. (W. Pohulanka) 8 m. 7 od 2 do 4 p. p. 3384

Kupię maszynę do szycia. Treniotos g. (Stara) 1—6. 3538

Kupię nową lub mało używaną uprząż wyjazdową na parę i jednego konia. Oferty z podaniem ceny kierować: V. Zubovas-Akmene-Mažeikiu aps. 3601

Kupno i sprzedaż, wełny, jedwabie, płótna, serwety, kapy, firanki. Wiszniewski. Vokieciu g. (Niemiecka) 2. 19

Kupię 2 pianina. Wiad. Totoriu g. (Tatarska) 7 sklep galanterii. 3396

Kupuję kilimy, dywany perskie, w dobrym stanie. Skład kilimów Franciszek Awłosewicz. Vilniaus g. (Wileńska) 25.

Kupię pianino okazyjnie. Zgłoszenie do redakcji pod „Kaunas". 3547

Kupię nieużytki miedzi, mosiądzu, aluminium. Redakcja „Kupię". 3546

Kupię stare obrazy, grawiury, sztychy, statuy, ozdoby, biżuterię, srebro i wschodnie dywany. Komis: „Maria" Gedimino g. (Mickiewicza) 22, od 9 do 12 marca. 11

Kupuję dywany, firanki, serwety i kapy. Idelson Vokieciu g. (Niemiecka) 20. 3356

Kupię sklep mały lub część w centrum — oferty do Kurjera — Sobolewska. 3262

Meble używane okazyjnie kupię. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Aka". 3280

Na raty najnowsze radioaparaty Telefunken. Zgłoszenia osobiste lub pisemne Polocko g. (Połocka) 4 m. 5 Jasiński. Zastać od 17—19 3370

Nieruchomości kupno-sprzedaż Zarzecze szesnaście. 3569

Okazja!! 2000 książek (do wyboru) za bezcen. Tylko kilka dni. Wilno, Didžioji g. (Wielka) 9—4 od godz. 10—12 i 4—6.

Okazyjnie do sprzedania sypialny nowoczesny czeczotkowy, oraz wózek dziecinny. Sv. Jakubo g. (Św. Jakuba) 10 m. 4.

Pianino lub mały fortepian natychmiast kupię. Zgłoszenia do Kurjera „Przyjezdny". 3571

Sprzedam przedsiębiorstwo - jadłodajnię, punkt dobry, śródmieście, lokal 5 pokoi, wraz z 3 pokojowym mieszkaniem, komorne niskie. Informację: Jadłodajnia Bazilionu g. (Bazyliańska) 9—5. 3390

Sprzedaję tanio smoking i aparat fotograficzny 9x12 prawie nowe. Povilo Visinskio g. (Bobrujska) 12-a m. 2. 3602

Sprzedam lustro tremo tualetkę, umywalkę marmurową. Jogailos g. (Jagiellońska) 5 m. 34. godz. 4—7. 3574

Sprzedam jadłodajnię-piwiarnię z całkowitym urządzeniem. Adres w Redakcji pod „Valgikla". 3570

Stary Budrys trzech synów przyzywa i rzecze: Najlepsza komisówka szesnaście Zarzecze. 3569

Sprzedam sklep z urządzeniem. Tizenhauzeno g. (Tyzenhauzowska) 3. 3578

Skrzynki dyktowe do przesyłek pocztowych, do nabycia. Pilies g. (Zamkowa) 12—10. 3577

Starzyznę i używane, kupuje, adresować Panevežio g. (Nieświeska) 23—7. Barski. Przychodzę. 3518

Sprzedam restaurację lub przyjmę wspólniczkę. Stikliu g. (Szklanna) 4—17. 3579

Sprzedam kredens nowoczesny, kapa tiulowa, firanki, radio nowoczesne „Elektrit". Sodu g. (Sadowa) 9—18. 3504

Sprzedam Bilard-Automat „Grzybek" w dobrym stanie. Restauracja-Bar Wiktora Łuczun Wilno Pylimo g. (Zawalna) 24. 3365

Sprzedam nieduży sklep centrum miasta. Adres w redakcji. 3363

Sprzedam okazyjnie krzesła, stoły, szafę 2 biurka, komódkę antyczną. Lentpiuviu g. (Tartaki) 19-a m. 3. 3527

Sklep Komisowy „Pewność-Zaufanie" b. firma Jankowski, **Gedymina 21. Potrzebne kilimy, dywany perskie,** serwisy stołowe na 12 osób, aparaty radiowe (nowe modele). 15

Sprzedam dom przy Žalgirio g. (Chełmskiej). Dowiedzieć się Utenos g. (Mętna) Nr 7. 3374

Sprzedam około 1.100 pustaków „Rekord" gnaszyńskiej fabryki dla budowy stropów betonowych bez szyn. Sakalu g. (Sokola) 2.a. 3886

Sprzedaje się maszyna do szycia elektryczna i druga nożna, oraz radio bat. 4-o lampowe. Savicius g. (Sawicz) 9—9. 3992

Sprzedam fortepian f-my „Wolff" w dobrym stanie. Ciurlionio g. (Zakretowa) 5 m. 3394

Sprzedam stołowy pokój (gdański) oraz drobne przedmioty domowe. Adomo Jakšto g. (Dąbrowskiego) 7—5. 3388

Tanio maszyna gabinetowa Radio „Super" Kalvariju g. (Kalwaryjska) 52—3.

Ule do sprzedania przy Sodu g. (Sadowej) 11. Dozorca. 8580

Uwadze właścicieli domów!! Stemple do meldunków poleca „Atžala". Vilniaus g. (Wileńska) 24, tel. 15-79. 3152

Umywalnia jasna z marmurową płytą i lustrem, pianino krzyżowe, rower damski używany okazyjnie do sprzedania. Kudirkos g. (Lubelska) 1 m. 20-a. 3566

Wszystko sprzedaż i kupisz za naszym pośrednictwem. Tado Vrublevskio g. (Arsenalska) 4 m. 6 front. 3576

Zęby sztuczne kupuje L. Minzier. Vilniaus g. (Wileńska) 21. 2960

Praca

Akwizytorzy poszukiwani. Duże możliwości zarobkowe. Zgłosić się: „Esbrock-Motor", Gedymina 24. 24

Buchalter potrzebny — konieczny język litewski i kaucja 2000. Oferty pod „2000". 3393

Do majątku za skromne wynagrodzenie poszukuję panienki posiadającej język niemiecki praktycznie (konwersacja) i jednocześnie do pomocy w gospodarstwie domowym. Zgłaszać się w godz. 13—18. Wilno, Treniotos (Stara) 5 m. 1, Antoni Rymdejko. 3605

Gospodyni wykwalifikowana poszukuje pracy — Totoriu (Tatarska) 15—4. 3382

Handlowiec z praktyką, zna litewski, polski, niemiecki, rosyjski poszukuje pracy. Warunki skromne. Oferty do Kurjera pod „600" 3362

Maszynistka z własną maszyną, pisząca b. biegle poszukuje pracy — może przyjąć pracę biuralistki, lub kasjerki. Zgłaszać pod „52" do Kurjera. 3352

Poszukuje agenta fabryka cukrów „Nemi" Adomo Jakszto (Dąbrowskiego) 3. 3575

Poszukiwany inżynier mechanik lub technik obeznany w pracach warsztatowych oraz przy silnikach spalinowych. Oferty: Biuro Karlina, Vokieciu 35. 18

Poszukuję posady ślusarza, tokarza lub montera i mechanika maszyn sukienniczych względnie majstra przędzalni wełny. A. Minkiewicz. Vilnius. Onos Vitautienes 5—3. 3561

Poszukuję posady gospodyni majątkowej, znam się na wszystkiem, poprowadzę gospodarstwo samodzielnie, posiadam referencje. Wilno, Krokuvos g.)Krakowska) 20—1. 3549

Specjalista torfiarz, obeznany z maszynową i ręczną produkcją podejmie kierownictwo wytwórni torfu. Zgłoszenia do Kurjera pod „Torfiarz". 3562

Uwaga pp. właściciele sadów. Już nastąpił czas cięcia drzew i krzewów, obejmie ogrodnik A. Zawadzki, Vilniaus g. (Wileńska) 17—10.

Matrymonialne

Dwa milutkie dziewczątka tęsknią i marzą. Czy znajdą swego rycerza? Czekają na listy, sub „Blondasek" i „Szatyneczka". 3342

Który ze starszych panów do lat 65 inteligentny, kulturalny chce mieć naprawdę dobrą żonę, towarzyszkę życia i pracy posiadającą małą nieruchomość, proszę o oferty do redakcji pod: „czterdziestka". 3397

Panią inteligentną, kulturalną, dobrej rodziny, sympatyczną, niebiedną zapozna 40-letni kawaler. Cel matrymonialny. Nieanimowe oferty do Kurjera pod „Poważnie" 3607

Pannę niezależną materialnie—pozna w celu matrymonialnym obywatel ziemski średniego wieku — z funduszem 19 tys. lt. Taujeny paštas. Ukmerge apsk. Su parajkalavimu. 3263

Lokale

Bezpłatnie registruję wolne mieszkania i nastręczam lokatorów. Biuro „Zinia", Traku g. (ul. Trocka) 9. 3538

Do wynajęcia pokój lub dwa z wygodami. Lentpinviu g. (Tartaki) 34-a—12. 3391

Do wynajęcia duży pokój przy rodzinie g-ve Odminiu (Garbarska) 14—6. Tamże do sprzedania rzeczy, kapy i obrusy. Oglądać od 4—7 wiecz. 3389

Do wynajęcia dwa duże, ładne pokoje umeblowane z używalnością telefonu, ewentualnie garażu. Roziu al. (Aleja Róż) 4—5. 3377

Do wynajęcia mieszkanie 5-pokojowe w centrum, wiadomość u właściciela, ul. Gedimino 7—4. 3375

Mieszkania 3—4-pokojowego w śródmieściu z wygodami poszukuje. Oferta: redakcja, „Wypłacalni". 3385

Małżeństwo poszukuje pokoju z wygodami w domu kulturalnym. Okolica Dr. Basanavičiaus (W. Pohulanka). Zgłoszenia do „Kurjera" sub. „Młodzi". 3281

Małżeństwo z 5-cioletnim dzieckiem poszukuje ładnego pokoju w okolicy g-ve Basanavičiaus (W. Pohulanki). Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wil." sub. „niekrępujący". 3243

Mieszkanie do wynajęcia 4 pokoje. Malonioji g. (Zwierzyniec, Miła) 9—2. 3539

Mieszkanie 3—4 pokoje poszukuje urzędnik. Kaunas, pašto dežute 44. 3395

Pokój z wygodami (łazienka, osobne wejście) do wynajęcia. Kražiu g. (Pańska) 23—2 (wejście od z-ka Montwiłłowskiego).

Pokój umeblowany słoneczny do wynajęcia. Suvalku g. (Suwalska) 7—6. 3551

Leidėjas: Vytautas Stanievičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis. „Zničius" spaustuvė. Drukarnia „Znicz", Vysk. Matulevičiaus g. 4. Tel. 340